

Braşovai Lapok

Ára 5 lej

Szerda
1931 * augusztus 12

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

182. szám
XXXVII. évfolyam

Ára 5 lej

Népszavazás

A német népszavazás sorsa, sortűzzel és halálakkal, de egyúttal a kormány fenntartó pártok győzelmével, eldőlt. Az egymással szövetséges németek, Hitlerék és a kommunisták, akik a parlament feloszlását és a mostani kormányrendszer megbuktatását akarták kioroszakolni a szavazással, súlyos kudarcot vallottak. A kampószerkesztők, akik már, — ha a kommunisták segítségével is — a nyeregben érezték magukat, hogy onnan diktálják a belső robbantást és a külső felfordulást, sokkal kevesebb szavazatot kaptak annál is, mint amennyivel csak nemrég bekerültek a parlamentbe.

A német nép életfenntartási ösztöne megérezte, hogy a mai sorsdöntő órákban hozzá kell szavaznia. Megérezte, hogy ma tulajdonképpen már nem pártokról, nem kormányról, nem is politikai irányokról, a ma és holnap problémáiról kell döntenie, hanem magának a német népnek és birodalomnak, sőt közvetve az egész Európának, sőt az egész világnak sorsáról.

Ennek a győzelemnek a kiszámíthatatlan értékét csak akkor lehet valamelyest is felbecsülni, ha azokra a végzetes következményekre gondolunk, melyek a hitleristák és a kommunisták győzelméből támadtak volna, amiknek gyűjtőneve: polgárháború, anarchia. Még így is véres zavargások és számos emberélet pusztulása jelölte a népszavazás élethatalmát, hát még, ha a fanatikus, hatalomra törő és a mai rendnek hadat ízenő szélsőségek válnak urrá a majdnem két évtized óta halálos válságban sodródó német birodalom!

A német nép kimondta határozatával, hogy ma nem akar változtatni a rend és az alkotmány kipróbált rendszerén. Ma józannak lennie: centrummal, néppárttal, szocialistákkal, bőlebbé és biztosabb, mint átengednie magát forradalmi kalandoknak és örvénybe csalogató fantazmagóriáknak. A száraz barna kenyér, amit még haraphat, több a holnap omló kalácsánál, amit Mefisztó ígér a meggydört Faustnak.

Óriási megnyugvás lehet ott Németországban a status quo győzelmén. A Phaeton tüzes lovai gazdákkal együtt lezuhanva, összeforogva a mélyégekben, de az élet, a jövő napja biztatóan ragyog újra a szennvedések és gyötrelmek komor felleje fölött. S Párisban, ahol hatalmas transparensek adták hírül a népszavazás eredményét, most már készílik Laval neszerszerjét, amivel Berlinbe utazhatik, s aminek a legnagyobb értéke az a csekk lesz, amit a francia töké küld Németországnak. És Londonban régóta nem érzett öröm lángjai lobognak a diadal hírére, mert ez a győzelem a fontra is fontos, sőt életmentővé vált, s a már-már kellemetlenül dezauguált Hoover is fellelegezhetik: akciója tehát mégsem esik bele az Óceánba.

A válság, ahogy a britsajtó megállapítja, a népszavazás sikerével tulajdonított a mélypontra. Sőt tovább mennek és nagy fellendülést jósolnak. S valószínű is, hogy még azok is érezni fogják lelkiismeretükben ama feneketlen mélységnek a rettenetét, akik csak kívülről, a szilárdnak látszó parttól néztek a szörnyű szakadékba, s most már egyesült erővel megácsolják a hidat, — masszív, viharálló anyagokból, — mely a népek millióit és közös érdekeiket összeiöli.

A népszavazás azonban nemcsak győzelem, de tanulság is. A hitlerék és kommunisták kudarcos erőfeszítésében ott volt a nincsteleken, az éhezők dübörgő tiltakozása és jankiáltása is. Ezt nem lehet sem szuronnyal, sem kompromisszumokkal, sem diplomáciai diszkrétékkal elnémitani. Az éhezőknek sürgősen enni kell adni, mert egy más népszavazásra is folynak, bár nem urnákkal és dobozóval, előkészületek. És jaj volna annak a társadalomnak, mely talpig fegyverben állva és aranyakkal dusan megrakott páncélszekrények mellett kéjelegve, elbizottan, érzéketlenül várná meg a népszavazás eredményét.

A legelső kötelesség, hogy a relatív nyugalom és siker nyomában, az éhezők nyomortöröljék ki a világ szótárából.

Lezajlott a vasárnapi bukaresti pékkongresszus

A kenyérbélyeg helyébe — lisztilletéket követelnek a pékek

»Mindenki vegye ki a részét a gabonamentésből, ne csak a pékek!«
Az élesztő-uzsorát is le kell törni, hogy a kenyér olcsóbb legyen

Mit határozott a pékkongresszus?

Bukarest, augusztus 10.
Bukarestben megtartották azt az országos pékkongresszust, amelyet a kenyérbélyeg kérdésében hívtak össze a szakmai érdekeltek.

Ez a probléma a lehető legközelebről érdeklí a kenyérfogyasztó közönséget. A kormány a mezőgazdák támogatására illetőleg a buza árának feljavítása érdekében bevezette, a buzánál a vagononkénti 10, a lisztnél a vagononkénti 15 ezer lejes exportprémiumát, az ilyen címen kifizetésre kerülő összegek fedezésére pedig kenyérbélyeggel róttá meg a pékek által forgalomba hozott süteményeket és kenyereket.

A kormány, hogy a kenyér ára ne emelkedjen, kötelezte a pékeket, hogy a kenyérbélyeget az üzem-költségbe számítsák be.

Ugy Erdélyben, mint az Okiráltságban tiltakozásuk jelül több helyen sztrájkba a pékek. Ugyanis

a pékek azzal érvelnek, hogy a kenyérbélyeg miatt ráfizetnek a sütés- és az új taxát a kenyérfogyasztó közönségre akarják áthárítani, oly módon, hogy a kenyér árát annyival emelik, amennyi kenyérbélyeget fizetnek. Ezzel szemben a kormány, az az álláspontja, hogy

a gabona, illetőleg buza árának esése indokolatlanná teszi a kenyér árának felemelését.

A buza ára ugyanis, annyival esett, hogy a régi és az új buza-árak közötti különbség feltétlenül fedezi a kenyérbélyeg költségét, a pékek tehát így sem fizetnek rá az üzletre.

Kenyérbélyeg helyett lisztbélyeget követelnek a pékek

Vasárnap délelőtt 10 órakor ült össze az országos pékkongresszus Bukarestben. Theodor Ganovici, a fővárosi pékszindikátus elnöke nyitotta meg a kongresszust.

— Ez a fogyasztási adó, már mint a kenyérbélyeg, — mondotta Ganovici — az egész országé, mindenkié, nem lehet egyetlen osztály terhe.

Ha a mezőgazdákat segíteni kell, segítse az egész ország, de ne rakják egyedül a pékek vállára ezt a terhet... Költségvetést mutat be Ganovici, a melyben kimutatja, hogy a pékek ráfizetnek, ha a kenyérbélyeg terhet nekik kell viselniük.

Egy vagon buzából ki lehet sütni: 4000 barnakenyereket, 2500 fehér kenyereket és fennmarad mintegy 1500 kg. süteményliszt. Ezzel szemben a kenyérbélyeg egy vagon buzánál tízezer lej, az őrlési költség hater ezer lej, a községi adó háromezeröttszáz lej, ezenkívül hozzá kell számítani a kiadásokhoz a szállítást, különböző taxákat, a boltbért, a munkabérek stb. Hol marad ezek után az a minimális haszon, amely minden vállalkozást megillet?

Javasolja, hogy az üzemköltség pontos részletezését magába foglaló memorandumot a kongresszus egy bizottság által terjessze a kormány illetékes tagjai elé s követeljük, hogy pontos kalkuláció figyelembevételével szabályozzák úgy a kenyérrájakat, hogy a pékek a minimális 10—15 százalékos üzleti hasznot megkereshessék.

A különböző felszólalások során követelték, hogy

a kormány törölje el a kenyérbélyeg-rendszert, amely mindenképpen rossz és helyébe léptesse életbe a liszt után fizetendő illetéket.

Ugyancsak követelték, hogy a kormány törje le a virágzó élesztő-uzsorát,

amely nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a kenyérrétek magasak legyenek.

A határozati javaslat

A délutáni kongresszusi ülés az alábbi határozati javaslatot hozta:

Egy bizottságot választanak, amelynek hivatása előterjeszteni az illetékes hatóságoknak a gyűlésen elhangzott panaszokat és azonnal vizsgálóbizottság kiküldését kérsni. Ebben a bizottságban

helyet kell foglaljanak a pékek reprezentánsai is és együttesen egy megoldást kell találniok, amely lehetővé tenné, hogy a kenyérbélyeg ne csak kizárólag a pékeket sújtja, hanem egyenlő arányban oszolja meg a fehér a pék és a lisztfogyasztók között.

— Előre látható — mondja a határozati javaslat — hogy a pékek megfelelő

tőkék hiányában a legközelebbi napokban kénytelenek lesznek üzemeiket beszüntetni és azokat a hatóságok rendelkezésére bocsájtani, anélkül, hogy a további eseményekért bármilyen felelősséget is vállalának. Követelik a gabonaértékesítési törvény 7. paragrafusának betartását, amely tudvalevőleg kimondja, hogy

semmiféle helyi taksát nem szabad be-
lajtani a pékeken.

ugyanakkor pedig az eddig beszédett taksákat fizessék vissza a hatóságok, amelyek törvénytelenül jártak el.

Ugyancsak kéri az összes kihágási jegyzőkönyvek és perek megsemmisítését, valamint az ugynevezett kémiai-kenyér miatt alkalmazott egészségügyi kihágás címén kivetett büntetések eltörlését is.

A határozati javaslat kimondja, hogy amennyiben a kormány két héten belül nem teljesíti kéréseiket, úgy összehívják az ország összes pékipari szervezet elnökeit, akikkel egyöntetűen végső lépésre fogják magukat elhatározni.

A tegnapi gyűlés-alkalmával elhatározták az országos pékszövetség megalakulását is.

Maniu cáfol

Nem készül erdélyi blokk, s az sem igaz, hogy Maniu a liberálisokat ajánlotta a királynak

Bukarest, augusztus 10.

Az Adeverul nagyváradi munkatársa megkérdezte Maniut, aki tudvalevőleg Kolozsvárról Nagyváradra kísérté Juni-
n volt igazságügyminisztert, hogy mi igaz abból a hírből, hogy az erdélyi érdekek védelmére a különböző pártok képviselőiből erdélyi blokk készül.

Maniu határozottan kijelentette, hogy e hír nem felel meg a valóságnak.

Épp oly határozottan cáfolta meg azt a híresztelést is, mintha ő Színájában kihallgatása alkalmával azt ajánlotta volna a királynak, hogy Jorga-kormány felváltására a liberálisokat hívja meg kormányra.

Averescu marsall és Goga

Kissingenben tárgyalják a belpolitikai helyzetet

A marsall hirtelen magához kérte Gogát

Bukarest, augusztus 10.

A most már tényleg vakációra bányadt politikai berkekben élénk magyarázatokra ad alkalmat az a hír, hogy Averescu marsall, aki a németországi Kissingenben üdül, magához kérte a szokásos évi kuráját Karlsbadban végző Goga Octavian.

Gogát azzal, hogy közlendői és megbízóival vannak vele s Goga félbehagyva kuráját, azonnal el is utazott pártfőnökéhez.

Ezt a sürgős találkozót a belpolitikai helyzettel hozták összefüggésbe, ami annál is indokoltabb, mert Averescu marsallt a napokban Papacostea képviselő személyében kurir kereste fel Bukarestből.

Egy amerikai újságíró érdekes beszélgetése Károly királylyal

A király véleménye a bolsevizmusról, a gazdasági világhelyzetről, a száraz törvényről és egyes külföldi lapok indiszkréciójáról

Bukarest, augusztus 10.

Az elmúlt napokban Jorga miniszterelnök ajánlólevelével egy fiatal amerikai újságíró kereste fel II. Károly királyt és interjút kért tőle annak az amerikai sajtóügynökségnek a számára, amelynek nevében Romániába utazott. Jorga ajánlólevele jó talizmánnak bizonyult, mert Izabel Leighton amerikai újságíró több ideig tartózkodhatott a király dolgozószobájában és hosszas beszélgetést folytathatott le Románia uralkodójával.

A beszélgetés egyes részletei kétségkívül közérdeklődésre tarthatnak számot. Izabel Leighton többek között megkérdezte az uralkodótól, hogy mi a véleménye a bolsevizmusról s az ezzel kapcsolatos veszedelméről.

— A bolsevizmus nálunk sohasem fog talajra találni, — mondotta a király. — En ismerem a népet s biztos vagyok abban, hogy az ő lelkében nem kel ki a bolsevizmus magja. A román nép nagyon ragaszkodik magántulajdonához, bármilyen kicsiny is legyen az.

Megkérdezte az újságíró azt is, hogy mi a véleménye Románia uralkodójának az öt éves gazdasági tervről.

— Nincs semmi véleményem erről, — vallotta be őszintén a király. — Naponta ellentétes táviratok jönnek, nálóban nem tudom, hogy mit higgyek s mit ne. Egyébként a legutolsó jelentésekből az derül ki, hogy jutalmat adnak azoknak a munkásoknak, akik feltűnő szorgalommal dolgoznak. Nézetem szerint ez fordulópontra jelent a mai Oroszország életében.

A világhelyzetről az uralkodó nem kívánt beszélni. Az államok gazdasági válságával kapcsolatban azonban a következő rendkívül érdekes kijelentést tette:

— Az államok kielégítő gazdasági és kereskedelmi szerződéseket kössenek egymással. Ezen az úton sokkal többet érnek el, mint minden diplomáciai testületekkel, követségekkel, konferenciákkal és jelszavakkal. Az egymásra szoruló és egymással gazdasági kapcsolatba került országok népei hamar megértik és megbecsülik egymást.

A beszélgetés folyamán szó került az amerikai szesztilalomról is. Károly király mosolyogva jelentette ki, hogy teljességgel érthetetlen előtte a „száraz törvény”. Azt hiszi, hogy a román nép nem tűrné

el a személyes szabadságába való ilyen-joku beleszólást.

Az újságíró búcsúzása előtt a király neheztelve jelentette ki, hogy a külföldi lapok nagyon sokat foglalkoznak magánéletével. Ezzel kapcsolatban leszögezte azt

is, hogy Elena hercegnőtől való válása befejezett és megmáshíthatatlan tény. A hercegnő és közötte azonban a legmelegebb kapcsolatot tartja fenn közös gyermekük, a trónörökös.

Argetoianu pénzügyminiszter kezdeményezésére:

Értekezletet tartanak a bukaresti nagybankok vezetői

Bukarest, augusztus 10

Argetoianu pénzügyminiszter kezdeményezésére értekezletre hívták össze a Nemzeti Bank helyiségébe az összes nagyobb bukaresti bankok vezetőit.

A pénzügyminiszter személyesen kíván elnökölni ezen az értekezleten, amelyen, hírek szerint Manolescu bank-

kormányzó igen fontos előterjesztéseket tesz.

Az értekezletet kiszivárgott hírek szerint azért hívták össze, mert úgy Argetoianu, mint Manolescu bankkormányzó véleménye szerint a pénzügyi helyzet újabb intézkedéseket követel. Politikai körökben a bankértekezletnek fontos jelentőséget tulajdonítanak.

Rosenberg ur nem irgalmaz

Páratlan házigazdai brutalitás Temesváron

aldott állapotban lévő

Nagy bűn, ha valaki 7 hónapig nem fizet lakbért, de azért egy nőt megsemmisítőül összerugdosni

Temesvár, augusztus 10.

Felháborító brutalitás tartja izgalomban Temesvár közönségét. Rosenberg Lajos itteni háztulajdonos ma kilakoltatta a házában lakó Dávid Jenő kereskedelmi utazót, aki már másfél év óta állás nélkül van és aki hét hónapja adós a házbérről. A kilakoltatás hírére Dávid felesége, aki szülés előtt áll, kérte a házigazdát,

várja meg, amíg gyermekének életet ad.

Rosenberg azonban erre nem volt hajlandó.

— Az utca elég széles — mondotta —

ott is szülhet, hiszen nyár van!

A szerencsétlen családot valósággal kikergette a lakásból, a butort pedig zálogképpen visszatartotta. Hiába könyörgött az asszony, hogy legalább az ágy-neműjét elvihesse, a kiméletlen háztulajdonos ezt sem engedte meg, mindent lefoglalt.

Később, a vita során, Rosenberg nekieselt az áldott állapotban lévő asszonynak, felpofozta és többször megrugta. A brutalizálásban segédkezett neki a fia is. Dávidnéet kórházba szállították, a háztulajdonos ellen pedig megindult az eljárás.

lagban, mely homlokukról lepánlikázik. A tüntetők ordító tömegében oly pártatlanok tudunk maradni, mint az istenek.

Néha az idegen város utcáin is végighalad egy temetés. Akkor magunkra ocsudunk. Vége a játéknak. Ráeszmélünk, hogy ez a színház komoly. A diszlet egy szakadásán, a képekönny egy repedésén át ijedten szemléljük a minden korban, minden földrajzi fokon levő élet döbbenetes azonosságát.

EGY RÉGI KASTÉLYBAN

Ansbachban, az őgrófok kecses renaissance-kastélyában bolyongok, melyben annyi aranyos terem van, hogy, mire végére érek, kifáradok, mint egy távgyaloglástól.

Az angolok, akik velünk járnak a kastélyt, jól vannak habozva. Vezetőnk csak németül tud. Ők viszont egy kukkot se tudnak németül. Ezért a vezető úgy igyekszik segíteni magán, hogy továbbra is németül ugyan, de tagoltan és kiabálva beszél az angolok felé, mint a hülyéknek, vagy süketeknek szokás, abban a reményben, hogy így talán megértik őt. Ezen mindannyian röhögünk.

Bizonyos idő multán minden vezető idegeimre megy. Annyit dobálódzik épszámokkal, választófejdelmekkel, méreggel, árvizzel, törrel, tüpöszszel, mint egy avult, romantikus dráma. Egyébként néha mutat érdekessé is. A tükrökkel kirakott teremben, mely hajdan a csillárok gyertyalángját s az üvegpolcocskákon ragyogó porcellánokat megsokszorozta, úgy, hogy, aki itt tartózkodott, egy tündér-utvesztőben érezhette magát, van egy láthatatlan ajtócska, szintén tükrőlappal borítva. Egy sötét, szellőztelen lyukba nyílik, mely akkora, hogy egy ember éppen elfér benne, állva. Ebben fület, éjjel-nappal a lakáj, hogy ura, vagy urnője intésére azonnal kéznél legyen. Ide rejtették az őgrófok szolgálójukat. Hogy hova rejtették emberi lelkiismeretüket, azt nem tudom.

Jó elmaradni ettől a bémész csoporttól, le-

ülni egy keskeny selyemszékre, az ablak mellé s képzelődni, milyen világ lehetett erefelé a tizenhatodik században, mert a kastély már akkor is ebben a formájában állott. Ó, mikor a halavány őgrófné itt hevert a kerepeten, vagy hárfázott s valahonnan a tizenkettedik teremből nesz hallatszott, léptek, közeledő léptek, talán egy kalandor, aki besurrant, vagy egy titkos szerelmes, aki költélhagcsón kusztott föl, vagy egy lovag, aki véres csizmában, csatagosan érkezett messziről, egy járvány, egy diadal, vagy egy vereség hírére hozva, mely csodálatosan megváltoztatott mindent és künn a sötét udvaron — ugyan-ezen az udvaron — zúgtak a fák, ugattak az ebek s a szemhatár alján pirosuló fény egyszerre jelenthetett alkonyt és égő falvak lobogását.

Milyen mélyen-titkos volt akkor az élet. Milyen messze voltak akkor egymástól a városok s milyen gyámoltalanul-közél az emberek. Milyen határtalan volt akkor minden lehetőség. Aki távoli kedvesére, barátjára gondolt, sohase tudhatta biztosan, vajjon él-e, hal-e abban a pillanatban s kénytelen volt őt a végtelenség távlatába állítani, multba és jövőbe egyszerre. Mi viszont az örök jelenben élünk. A sajtóval, a távirattal, a telefontal, a rádióval, a repülőgéppel tágitani akartuk életünk határait, de voltaképp összezúztuk. Minden, ami történik, azonnal tudatunkba jut. Nincs is multunk és jövőnk, csak jelenünk. Egy kutyáról melyet valaki elveszt az utcán, a rádió útján előbb értesülünk, minn ezek a régi, elmaradt emberek egy ország elvesztéséről. Lehet azonban, hogy ők boldogabbak és tartalmasabbak voltak. Akkor éltek a regényt. Ma csak olvassuk.

A vezető, aki jön idegenjeivel, fölbreszt álmódosásból s egy mosollyal figyelmeztet arra, hogy még nem adtam borralót. Szóval, a vezető, aki az imént a multba vezetett, most visszavezet a jelenbe.

KOSZTOLANYI DEZSŐ

Azoknak az uraknak, akik mindenben

»I-a«

minőséget óhajtanak!

Ha a borotválkozásnál kiválóan akarja magát érezni, használjon Erasmust — ultrahabzó borotválkozó-szappant. Felhős hab egy fél perc alatt. Hab, amely a borotválást gyorsabbá, simábbá teszi és kevesebb körülményességet okoz. Ez az, amit Ön keres: gyors, kényelmes, I-a.

ERASMIC BOROTVÁLÓSZAPPAN

ERASMIC SHAVING STICK

Romániai vezérképviselet: „PARFUMERIA ELITEI ENGROS” București, IV. Str. Labirint 54.

Evenként csak tíz román kaphat diplomát a francia egyetemeken?

Páris, augusztus 10.

Ellenőrizhetetlen és mindeddig meg nem erősített hírek szerint a francia oktatásügyi minisztérium a jövőre nézve tízben limitálta azoknak a román egyetemi hallgatóknak számát, akik franciaországi jogi vagy orvosi fakultáson diplomát szerezhetnek. Erre a korlátozó intézkedésre az adott okot, hogy például csak a párisi egyetem 6072 hallgatója közül 762 a román, akik így megnéhezítik francia kollégáik boldogulását.

Az adót — előre, a nyugdíjat — még utólag se!

Temesváron csak annak fizetik ki a júniusi nyugdíját, aki már kifizette szeptemberig az adóját

Temesvár, augusztus 10.

A nyugdíjbotrányok sorozata újabb elkesztető példával szaporodott. Ma délután kellett volna itt kifizetni a júniusi nyugdíjakat, amelyeknek a felvételére a jogosultak nagyszámában jelentek meg a pénzügyigazgatóság épülete előtt. A nyugdíjakat azonban csak alig néhányan kapták meg. Rövidesen megjelent ugyan- is előtük egy pénzügyi tisztviselő és közölte, hogy

a júniusi nyugdíjat csak azoknak adják ki, akik igazolni tudják, hogy a harmadik énegyed adóját kifizették. A szerencsétlen nyugdíjasok, akiknek legelőbbje természetesen ezt az adót még nem fizette ki — miből fizette volna, ha egyszer még a júniusi nyugdíja is bent van? — így kénytelen volt üres kézzel távozni a pénzügyigazgatóság kapuja elől.

Ezek a szerencsétlenek most sorra járnak tehetősebb ismerőseiket és megkísérlik, hogy kölcsönpénzből kifizessék a szeptemberig terjedő adójukat. Az újabb megszorítás rendkívüli elkeseredést keltett a nyugdíjasok között.

UTI NAPLÓ

JÁTÉK ÉS VALÓSÁG

Utazni: színház. Ez a tartalmától megfosztott élet, melynek csak felülete, jelmeze látszik. Pusztán képek és jelképek tűnnek elénk s mi kedvünkre értelmezhetjük. Ugy rémlik, hogy egy képeskönyvet forgatunk, a magunk multságára. Micsoda függetlenség.

Mindaz, ami egyébként súlyt, értelmet, jelentőséget ad a házaknak, az intézményeknek, az embereknek, számunkra megszűnt. Játéknak tetszik az egész. Itt semmi se vonatkozik ránk, semmihez sincs közünk. Felelőtlenül mozgunk, mint a gyermekek. Csak látni, hallani, tapasztalni, élvezni, ámulni, meglepődni akarunk. Akár a művészek — a külsőség héján és vázán át — érzékletesen sejtjük meg a mélyebb, igazabb valóságot.

A villamosok haladnak, de, hogy hová és miért, nem firtatjuk. Járókelők loholnak, de, hogy mily ügyben, gondban és lázban, az rejtelny. Nézzük a perekedőket a külvárosokban s szinte gyönyörködünk abban a vérsza-

Megnyit! Szt. 269 Uj szálloda!

NEW-YORK
BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)
és „HOTEL MARNA”, Buzești 3.

Egyágyas szobák 100-120 lejig kétágyas szobák 140-160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.
A tisztviselő és utazó uraknak engedély.

Csunyan megbuktak a szélsőséges elemek a poroszországi népszavazáson

Hét rendőrhalottja van a berlini tüntetéseknek

Berlin, augusztus 10. Az egész világ közvéleményének óriási érdeklődése mellett zajlott le vasárnap Németországban az a népszavazás, amely hivatalosan dönteni arról, hogy feloszlassák-e a birodalmi gyűlést, vagy nem. Az eddig rendelkezésünkre álló legpontosabb kimutatás szerint már is kétségen kívül áll, hogy a népszavazás lezajlott szavazatok korántsem közelítették meg azt a megállapított minimális számot, amely a birodalmi gyűlés feloszlatásának elrendeléséhez szükséges lett volna. Hitlerék és a kommunisták, akik a német állam jelenlegi rendjének feltartásáért szövelkedtek, 5 millió 610 ezer 672 szavazattal kaptak kevesebbet a megkívánt szavazatomennyiségnél, ami élénken mutatja, hogy milyen messze maradtak a kívánt cél mögött. Egy másik adat azonban még pregnánsabb és még katasztrófálisabb. Ez a Hitlerék teljes népszerűtlenségét bizonyítja. Ugyanis nemcsak hogy nem érték el a most megkívánt szavazatomennyiséget, de ezenkívül még 2 millió 642 ezer 672 szavazattal kaptak kevesebbet annál a szavazatomennyiségnél, amellyel a birodalmi gyűlésbe való bekerülésükre rendelkeztek. Rövid egy év alatt tehát Hitlerék ugyiszólván tökéletesen elvesztették azt a bizalmat, a melyet akkor a tömegek beléjük helyeztek.

A németországi népszavazás eredménye rendkívül nagy megnyugvást keltett nemcsak a belföldön, hanem a külföldi államokban, Franciaországban és Angliában is, de ezenkívül a közép-európai or-

gal örömmámorban usznak. Hitlerék természetesen azonnal bűnbakot kerestek csufos vereségükért és most azzal mentegőznek csekélyszámu híveik előtt, hogy a kommunisták cserbenhagyták őket és — a parancs ellenére — csak

nagyon kevesen jelentek meg közülük a szavazóurnák előtt. Az igazság azonban az, hogy a népen a józan belátás lett urrá és az alig megszórt súlyos banknapokat nem akarták a vakon a falnak való nekirohanással újra felidézni és még azt a tőkét is kikergetni az országból, a mely az utolsó napokban már visszatért.

„Ablakokat becsukni, lövünk!”

A megnyugtató kimenetlű német népszavazásnak van azonban egy szépségtörténete: — egy rendkívül véres összecsapás a Bülow-téren. Vasárnap este — miután egész nap karhatalmi osztagok, páncélos autók, lovasrendőrök cirkáltak a város főbb utvonalaiban — a „Rothe Fahne” kommunista napilap szerkesztősége előtt még mindig nagy rendőri készültség táborozott. Itt van a közelben a Babylon-

mozi is, amelynek a rendőrök háttal állottak.

Valamivel kilencóra előtt a mozi mellett elhúzódo egyik mellékutcából váratlanul lövéseket kaptak hátukba a rendőrök és az azokat vezénylő tisztek.

A lövések olyan készületlenül érték a karhatalmi osztagot, hogy nem is volt ideje védekezni.

Az egyik golyó egy Anlauf nevű rendőrkapitány fejébe furódott és azonnal megölte, egy másik golyó ugyanekkor Lenk nevű rendőrkapitányra végzett hasonló módon. Esett ezenkívül egy rendőrmester és négy közrendőr.

Percekig tartott, amíg az orvítamadásból a rendőrosztag feleszmélt. Az egyik őrmesterük ekkor sortűzet vezényelt, ez azonban már nem torolhatta meg a halottait és sebesültjeiket, mert a támadók időközben elmenekültek. Egy civilt eltaláltak a golyók, ez nemsokára ki is szenvedett, de kérdéses, hogy ez az áldozat a támadók közül való volt-e.

A Babylon-mozinál történt támadás után

egész éjszaka ostromállapot volt Berlinben.

Rendőrautók száguldoztak a sötét utcákon és a rendőrök azt kiabálták:

„Ablakot becsukni, lövünk!”

Egész éjszaka házkutatások folytak a Liebknecht-házban és a Rothe Fahne szerkesztőségében, valamint a Musikerfestsaalban. Eddig nyolcvanhat letartóztatás történt.

Brüning és Curtius hazaérkeztek

Brüning és Curtius — Rómából jöve — hétfőn reggel nyolcórakor hazaérkeztek Berlinbe.

Az a hír, mintha vonatjuk ellen merényletet követtek volna el német területen, nem felel meg a valóságnak.

Tény, hogy ugyanazon a vonalon, amelyen ők jöttek, vasuti merénylet történt, ez azonban nem ellenük irányult. A berlini pályaudvaron a két államférfit lelkesen élnző tömeg fogadta.

Felrobbantottak egy gyorsvonatot

A népszavazás előtti izgalmas helyzet hozza összefüggésbe azt a súlyos kimenetelű vasuti merényletet, amely szombaton este Jüteborg és Grüena között történt, ahol ismeretlen tettesek felrobbantottak egy arra haladó gyorsvonatot.

A robbanás helyétől vezeték vonult egy körülbelül kétszáz méternyire lévő bo-

zótig, ahol a merénylők nyilván megbújtak. Az explozió olyan erős volt, hogy kilenc kocsi kisiklott, közülük kettő lezuhant a töltésről. Két utas súlyosan, tizenhárom könnyebben megsérült. A tettesekre huszeder márkát tűztek ki. A merénylet helye mellett az egyik távirópontnál az „Angriff” című Hitlerista lap egyik oldala volt kifüggesztve, rajta

színes ceruzával a következő felírás: „Merénylet, vigyázat!” Többébb egy másik póznán horogkeresztek voltak felrajzolva. Itt a következő felírás olvasható: „Vigyázat, merénylet! E!jen a forradalom!” A detonáció olyan nagy volt, hogy tizenhárom kilométernyire hallották, ezer a távolságon belül poharak, tányérok megcsörrentek.

Ötvenszázalékkal leszállítja a háborus adósságokat Amerika,

ha ugyanannyival csökkenik a fegyverkezést is

Páris, augusztus 10. A Peuple című lap értesülése szerint MacDonald miniszterelnök és Stimson amerikai külügyi államtitkár a háborus adósságoknál ötven százalékkal való leszállításhoz tárgyalnak és állítólag meg is egyeztek.

E tárgyban további nagy diplomáciai tárgyalások várhatók.

Hoover valószínűleg új tervet csinál e kérdésben, s ez még a leszerelési konferencia előtt nyilvánosságra kerül.

Hoover azt fogja követelni, hogy a háborus adósságok ötvenszázalékos csökkentése arányában csökkentsék a fegyverkezést is.

Ujabb megrázó öngyilkosság Marosvásárhelyen

Dr. Turnowszki

Sándorné, az ismertnevű szociológus felesége megmérgezte magát

Marosvásárhely, augusztus 10. Marosvásárhelyt még élénken foglalkoztatja Deutscher Paula nagyváradi urileány borzalmas öngyilkossága s máris újabb tragikus öngyilkosság tartja izgalomban a város közönségét. Az újabb öngyilkosság áldozata Turnovszkyné Darvas Rózi, dr. Turnovszky Sándor ismert nevéű ügyvéd és szociológus felesége.

Az öngyilkosság még pénteken éjjel történt, amikor az uriaszony mérget, minden valószínűség szerint szublimátoldatot vett be. Az esetet azonban a legnagyobb titokban tartották, abban a reményben, hogy az azonnal alkalmazott gyomormosás eredményes lesz. A kétségbeesett hozzátartozóknak ez a reménység-

ge azonban nem vált be, s emiatt, operatív beavatkozás érdekében az eszméletlen asszonyt a segesvári szanatóriumba szállították. A súlyos beteg azonban már operatív beavatkozással sem lehetett segíteni s

vasárnap délután Segesváron kiszendített.

Turnovszkyné maga is foglalkozott írással. A feltűnő szépségű, 32 éves uriaszony tragikus öngyilkossága nemcsak Marosvásárhelyen, hanem egész Erdélyben mély megdöbbenést keltett. Fokozza ezt a megdöbbenést az a körülmény, hogy

a végzetes elhatározás hátterét a legnagyobb homály fedi.

Semmiféle írást sem hagyott hátra, a kétségbeesett férj és a többi hozzátartozók még csak nem is sejtik a néhány nappal

ezelőtt még teljesen életvidámnak látszó asszony tragédiájának rugóit.

A sors véletlen játéka folytán ez a marosvásárhelyi öngyilkosság is, mint Deutscher Pauláé, nagyváradi vonatkozású. Turnovszkyné közismert nagyváradi uricsalád gyermeke, s ott is helyezik örök nyugalomra a Darvas-család sírboltjában. Temetése 12-én, szerdán lesz

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Apponyi állt a Friedmann-akció élére

Budapest, augusztus 10.

A Friedmann-féle belső kölcsön-akció egyre nagyobb érdeklődéssel találkozik. Az akció súlyát emeli, hogy

Apponyi Albert gróf állt az élére, aki ezer pengőt ajánlott fel.

A postások egyesülete kétszáz dollárt bocsátott a Nemzeti Bank rendelkezésére. Naponta érkeznek a Nemzeti Bankhoz készpénz-adományok, ékszerek és egyéb értékek.

Modern Mozdó Brassó Tel. 518.

Ma utoljára a nagy expediciós slágerfilm

„A néma ellenség”
Hangos filmatrakció

Holnaptól, Premier!

Német éneklő, beszélő filmsláger

„Botrány Éva körül”

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

Napsütötte, egészséges bőrt,
fiatalos, inakkegészséges külsőt biztosít Önnek

**NIVEA - CRÈME
- OLAJ**

Mindkettő, mint egyedül a maga nemében, tartalmazza a bőrökön, bőrpoló euceritet, mindkettő csökkenti a fájdalmas lesülés veszélyét és mindkettő megadja a bőrnek - még borús időben is - a kívánt szép barna színt. A Nivea-Crème ezenkívül forró napokon kellemesen hűsít; Nivea-olaj viszont megvédi testét barátságosan időben a túlerős lehűléstől, amely könnyen náthát idézhet elő, úgy hogy barátságosan hűvös nyári napokon is fényben, levegőben és vízben fűrésztelheti testét.

Nivea-Crème: Lei 16.00-72.00 / Nivea-Olaj: Lei 55.00, 85.00
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Juliu Maniu 39.

Tőzsde

1931. augusztus 10.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amszterdam 206.40, Newyork 512 és háromnyolcad, London 2486.50, Páris 2007, Milánó 2679, Prága 1519, Budapest 9002 50, Belgrád 908.50, Bukarest 504 és háromnegyed, Varsó 57.40, Bécs 72.

Forr a feketeszesz-üst, de ismét csak az állam issza meg a levét

Fekete, fekete s ha ezerszer iherre mossák, akkor is csak fekete marad a szesz

Arad, augusztus 10.

Az aradi feketeszesz fronton megindult hatósági roham a maga rendszeres és alapos munkájával túl a napi szenzációkon, valóban érdekes dolgokat tisztázott. A feketeszesz egyesítendő karrierje során összekuszálódott fogalmak számos vonatkozásban tisztázódtak. Aradon tisztázódott a kérdés, hogy mi is az a feketeszesz, hányféle feketeszesz volt forgalomban és végül, hogy ki, illetve kik is azok, akik a fekete folyamból maguknak hasznót profitáltak.

Mert korántsem olyan egyszerűek ezek a kérdések, mint ahogy azt el lehetne képzelni. Annnyit irtak róla össze, hogy végül is itt az ideje, hogy objektív szemmel vizsgáljuk meg a dolgot.

A SZÜKSÉG TÖRVÉNYT BONT!

Azt mindenki tudja, hogy a feketeszesz karrierje 1930 július elsején indult el, ekkor lépett életbe a Garoflid-féle új szesztörvény, amely abból az elképzelésből indult ki, hogy a gabonát másképpen is lehet értékesíteni, ki kell tehát szorítani a szesztermelés területéről. Az új törvény úgy intézkedett, hogy 96 fokos szeszt csak rum és likörgyarak kaphattak, 40 fokra leállított szeszt bárki kaphatott ugyan, azonban nem tisztán, csak szagosíva, köményesítve, amivel elvették a gabonapálinka jellegét. Ez a beosztás azután elérte a törvény szellemének célját: egyetlen egy liter hivatalosan forgalombahozott, szagosított szeszt sem adtak el. Viszont Romániában a gabonaszesz a legnagyobb cikk. A fogyasztó nemcsak, hogy megszokta, de ragaszkodott — és ragaszkodik is — hozzá. A szeszkereskedelem pillanatra holtpontra jutott, amikor is a szükség törvényt bontott! Az ország szükségleteinek szolgáltatásában megjelent az első feketeszesz, a mely a kezdet kezdetén még egészen illegális uton kerül forgalomba, ez volt a koromfekete szesz,

amelyet akként hoztak forgalomba, hogy éjszaka kikapcsolták a szesz mérő órákat s megindítva az üzemet gőzerővel termelték, a „fekete” árut még éjszaka autókra rakták s elvitték a kereskedőkhöz. Ennek a fekete folyamánynak utólag nem lehetett nyomára jönni, mert a hamis uton gyártott áru reggelre szertefolyt a kereskedők hordóiba, ahol mint legális szesz szerepelt, — 40 fokosra hígították, de nem szagosították — s ez annál is inkább könnyen ment, mert azokat a kisebb tételeket, amelyeket a kereskedő az ő vevőinek, a viszonteladó korcsmárosoknak kiadott, hetenként bárcázzák s ezeket a bárcákat a hét végén úgy állítják ki, ahogy akarják, másrészt hétközben állandóan van egy kiadott mennyiség, amely sulyozta, hogy kiadott mennyiség, amely még nincs bárcázva s amelynek hiányát a feketeszesszel pótolták.

Rövidesen azonban már „legalizálódott” az ügy s forgalomba került a szürkés-szesz.

Ez bárcahamisítás útján került forgalomba. Eleinte a nyomtatványokat hamisították, később már csak az összegeket javították ki. A feketeszesz karrierje hat hónapig, ez év januárjáig tündökölt, ez alatt az idő alatt mintegy 2000 vagon adózatlan szesz ömlött szerte az országon. A gabonaszesz kelendőségét az is kihangsúlyozta, hogy a borszesz lényegesen drágább a gabonaszeszénél, igaz, hogy a borszeszt csak 35 lejjel adóztatták meg hektófokonként szemben a gabonaszesz 128 lejes adójával, mégis, az előállítási költségek differenciája folytán a gabonaszesz ára 105 lej hektóliterfokonként, míg a borszesz 180-200 lejbe kerül.

Ez vezetett azután a harmadik fajta

feketeszesz megszületéséhez, piacra került az adózott feketeszesz.

A borszeszgyár ugyanis megvette a feketeszest a feketéstől s azután bejelentette, hogy elromlott az órája, ennyi meg ennyi borszeszt termelt s bejelentte, hogy ki akarja fizetni a borszesz után járó 35 lej adót. Így jut „legális” uton gabonaszeszhez, amelyet olcsón adóztatott meg s amellyel kitünően lehet keresni.

AKIK KERESTEK ÉS AKIK — TALÁLTAK IS A FEKETESZESZ-ÜZLETEKEN

emelni a nyomozás adataiból arra vonatkozólag, ki keresett a feketeszessen?

Előre kell bocsájtani, hogy bármennyire is furcsán hangzik, — a legkevesebbet a gyáros keresett az üzlemben. Illetve, keresett, csak nem talált.

Rengeteg hatósági ember élésködött a feketeszesz körül s itt forgácsolódott el a nyereség.

Mert a feketeszesz gyártás fent felsorolt egyetlen válfaját sem lehetett folytatni,

ha arról legalább egy adóembernek tudomása nem volt. Ezt nemcsak az aradi vizsgálat állapította meg, de a józan ész is kitalálta, már régebben. Hiszen a szeszórák ki-bekapcsolása, az éjjeli üzemek, a hamis bárcák, a borszesznek kezelt gabonaszesz nem lehetett titok az illető gyárak kontrollorjai előtt.

Ugyanis, a Garoflid törvény minden gyárat, nemcsak, hogy szeszórával, de teljhatalmi ellenőrről látott el, aki ott lakott a gyárban, kezelte az órát s ellenőrizte mindent.

Ha a gyár éjjel feketézett, ez nem maradt titok, ha a borszeszgyár azzal állt elő, hogy éjjel dolgozott, termelt, itt az áru, s csak az óra romlott el, akkor csak a kazánt kellett volna megérinteni, meleg-e, vagy sem!

És a hamis bárcák, amelyek olyan vidékekről voltak kiállítva, ahol soha gyümölcs nem volt, például itt a környéken. És nem pár literrel, de vagonokról szóló bárcák, nem egy, nem tíz, de nagyon sok. Nem gyárak, de Bumbi Péter földműves, meg hasonló nevek kiállítva.

A feketegyárosok kerestek, rengeteget

Ujra hadbíróóság fog ítélni több, mint száz kommunista monstre-pörében

Egy kalap alá veszik az utóbbi időben leleplezett államellenes bűncselekményeket

Bukarest, augusztus 10.

Néhány nappal ezelőtt irtunk már róla, hogy az állambiztonsági hatóságok az elsejei vörös nappal összefüggésben letartóztatott kommunisták közül több, mint százat hadbíróóság elé állítanak államellenes üzelmek vádjával.

Ebben az új kommunista monstre-pörben egy kalap alatt fognak szerepelni az utóbbi hónapokban elfogott aktiv kommunisták, bár nem álltak egymással összeköttetésben, csak közös célok irányították tevékenységüket.

Ilyenformán közösen kerülnek vád alá a letartóztatott kommunista és szovjet-

kurírok, a titkos kommunista szervezetei vezetői és az a hét kommunista ifjúmunkás, akiknél illegális kézi-nyomdató fedeztek fel, amelyen lázító kiáltványokat és más kiadványokat állítottak elő.

A vádirat ennélfogva fel fogja ölelni a kommunisták terhére rótt valamennyi államellenes bűncselekményt, amelyet az ország különböző részeiben elkövettek.

A vizsgálat egyébként már vége felé közeledik s a több, mint száz kommunista pöre az őz folyamán, körülbelül novemberben kerül tárgyalásra Bukarestben.

Szinajában ünnepélyesen megnyitották a nemzetközi diákszövetség XIII. kongresszusát

A király fogadta a delegáció vezetőit, köztük a magyar Széll Jánost Egész héten Bukarestben ülésezik a diákság nemzetközi parlamentje

Bukarest, augusztus 10.

A Nemzetközi Diákszövetség (Confederation Internationale des Etudiants) XIII. kongresszusát, amelyen 34 ország képviselőit 250 delegátus vesz részt, vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között Szinajában nyitották meg. A megnyitó-ülés a Kaszinó dísztermében folyt le a hatóságok fejeinek, az uralkodó és a kormány képviselőinek, valamint nagyszámu érdeklődő közönségnek a jelenlétében.

A kongresszus elnöke, Paul Saurin (Franciaország) mindenekelőtt II. Károly királyt üdvözölte azért a figyelemért, a melyben a diákságnak ezt a nemzetközi összejövetelét részesítette, majd megnyitották nyilvánította a kongresszust, átadva a szót Kiritescu közoktatásügyi vezérigazgatónak, aki Jorga miniszterelnök közoktatásügyi miniszter és a bukaresti egyetem rektora nevében köszöntötte a diákság parlamentjét. Hangoztatta, hogy

a megbékélés és a nemzetközi együttműködés szelleme csak akkor ölthet testet, ha az ifjúság lelkében gyökeret ver.

Ezután Szinaja primárja üdvözölte a

kerestek a 12 lej előállítási ár mellett de találni a kontrollorok, inspektorok, főinspektorok serege talált, mégpedig

majdnem kivétel nélkül, minden szeszgyárral összeköttetésben álló pénzügyi hatalmasság házákat és vagyont talált a feketeszesz-folyam partjain.

A MELLEKSZEREPLŐK EGÉSZ SORA TÖRI KI A NYAKÁT

Az aradi nyomozás során természetesen a mellékszereplők körül is megszületett a hurok. Az aradi nyomozások egyik vezetője kijelentette a B. L. munkatársai előtt, hogy

most a mellékszereplők, a jó- és rossz-hiszeműen a feketések ügyeit szolgáló pénzügyi tisztviselők is a nyakukat törlik.

A feketeszesz gyárosok valamennyien, ha nem is szegények, de nem is gazdagok. Pedig a számítás egyszerű: a feketeszesz hektóliterfokonként 50 lejjel olcsóbb a legálisnál (100 lej.) 12 lej az önköltségi ár, 100 lej a forgalmi angró ár, maradt itt első fokozaton 88 lej. Ennek a felét le kellett adni az ellenőrző szerveknek, azután ha jött a felsőbb ellenőrzés, vagy egy ennél is felsőbb ellenőr, folyt a pénz, szertefolyt a fekete litereken keresztül fekete vagyon. És nem ok nélkül jelentette ki előtünk az aradi vezető-ügyész, hogy

Nagyváradon például csak a felsőbb hatóságok hanyagsága és lelkiismeretlensége okozhatta, hogy a feketegyár már régen ki nem pattant!

EZERNYI KISUST FŐZI HAZILAG A FEKETE-SZESZT!

Amikor ez év januárjában a nagy kampány megindult a feketések ellen, a feketeszesz gyári forrásai nagyrészt elapadtak. S az ország mégsem fogyasztott sem bort — sem pedig szagosított szeszt! Gabonaszeszt iszik ma is mindenki, mert a gyárak szerepét

szerte az országban átvette ezernyi kisüst s a falusiak házilag készítik a gabonaszeszt, amint ez az aradi nyomozás során is beigazolódott!

A feketeszesz gyáriparának kezeiben felforrzott a feketeszesz. Aradon ismét szorozatos letartóztatások várhatók. De mi alatt az egyik forrás nagy energiával el-tünik, az alatt ezer másik üst-forrásból tovább zuhog a fekete gabonaszesz.

vendégeket. Popescu-Botosani-nak, a román keresztény diákszövetség elnökének a köszöntője után, Nari, a nemzetközi szövetség végrehajtóbizottságának az elnöke körvonalazta a kongresszus feladatait, ami után Saurin elnök berekesztette az ünnepélyes megnyitó-ülést.

Délben bankett volt, amelynek végetértével a delegátusok megtekintették Szinaja nevezetességét. Délután 5 órakor az uralkodó a Peles-kastélyban fogadta a delegáció vezetőit, köztük a magyar Széll János jogszigorlót, akikkel hosszabb ideig elbeszélgetett. Este a kongresszus résztvevői visszautaztak Bukarestbe, ahol folytatják érdemi tanácskozásukat.

Mironescu és Titulescu találkozója

Bukarest, augusztus 10.

Velencéből jelentik, hogy Mironescu volt miniszterelnök és Titulescu a Lidón találkoztak és hosszabb tárgyalást folytattak. Politikai körökben ennek a tárgyalásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A kolozsvári Mentősorsjáték harmadik húzása

Kolozsvár, augusztus 10.

Vasárnap délután tartották meg a kolozsvári Mentők sorsjátékának harmadik húzását a következő eredménnyel:
100 ezer lejt nyert 113,395,
50 ezer lejt nyert 78,595,
10 ezer lejt nyertek 66,204, 95,014, 127,363, 150,250.

Ezenkívül kihúztak még 50 darab 500 lejes és 100 darab 300 lejes nyereményt.

A miniszterium által autorizált Nagyváradai Zsidó Fiuinternátus

felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság. Zongora tanszakát a szakörökben jól ismert Berger Gyöngyi vezeti a budapesti Zeneakadémia által elfogadott SENN módszer szerint. A tandíjak ezen évben mérsékeltek. ORADEA-NAGYVÁRAD, Strada Delavrancea (Ritcok Zs utca) 17. szám.

Hírek

Töröm a fejemet

NYARAL A KORMÁNY

Szünet van, szünet van,
Kormány nyugalomba' —
Csak a polgár robban
Dühtől, mint a bomba!

Zug a kérvényező,
Nekimegy a falnak,
Potyán kérvényez ő:
Mindnyájan nyaralnak!

Mintha lába kelne
Valamennyi rögnek,
Nincs aki felelne, —
Szanasztét görögnek.

Csendesen kérvényez,
Igen jámbor fajta,
De a portás — leny ez
Nagyokat lök rajta.

Rud jár az emberre
S elnyeli a „mörge”,
Mire szeplemberre
Visszakerül Jorga.

NEMES FLENC

Allandóan esnek a gabonapiacok helyzete

A külföldi és belföldi gabonapiacok helyzete

Bukarest, augusztus 10.

A nemzetközi gabonapiacokon változatlanul tart a lanyha üzleti folyamat. Ez annál kedvezőtlenebb, mivel a budapesti, újvidéki, pozsonyi, rotterdami, valamint a többi európai gabonaforgalmazók az árak már eddig is rendkívül mélyre zuhantak.

Julius havában a fokozatos árlemorzsolódás buzánál vagononként kb. 8500 lej telt ki.

Az Egyesült Államok gabonaforgalmazói szintén változatlanul tart az árak csökkenése, a mit fokoznak azok a hírek, amelyek szerint a Szovjet ebban a kampányban is folytatni fogja a buzadömpinget.

Az új buza elhelyezése is nagy nehézségekbe ütközik.

A román belföldi piacot ugyancsak az árak folytonos esése teszi kedvezőtlené. Ma már meg lehet állapítani, hogy az exportpremiumos-rendszer nem hozta meg a várt eredményt.

Ezt legjobban kifejezik az alábbi gabonapiacok:

Galac:
Árpa, 5 százalék idegen-nyaggal, vagononként 18.750 lej, árpa 64 kg.-os, 2 százalék idegennel 19.500, zab 22—26 ezer, fajsúly szerint, buza 78 kg.-os 26 ezer, rozs 19 ezer, tengeri, besszarábiai 18.750, bab 36.500—39.000 lej vagononként.

— **LELŐTT A MOTORBICIKLIRŐL EGY ORVOST.** Vasárnap este dr. Lehmann Willy orvos motorkerékpáron távozott a Szent János-kórházból, ahol dolgozott. Alig tett meg azonban gépével néhány métert, amikor revolvergolyó érte és lebukott a bicikliről. — Nemsokára még egy golyózt kapott, amely halálos volt és végzett vele. A vizsgálat megállapította, hogy a merényletet a kórház egyik ápolónője követte el, aki az orvosba reménytelenül szerelmes volt.

— **REMÉNYTELENUL SZERETETT ÉS ÖNGYILKOS LETT.** Tudósítónk jelenti: Partenie Nicolae, a marosvásárhelyi vasúti ezred kötelékébe tartozó katona Gyergyószárhegyen volt szolgálati uton. — A vasúti őrház mellett szolgálati fegyverével szíven lötte magát. — A segítségére siető vasúti munkások már halva találták. — A bevezetett csendőri nyomozás megállapította, hogy a katona szerelni bántában követte el tettet.

— **TEHENET LOPOTT GAZDAJA MÉSZÁRSZÉKE RÉSZÉRE.** Tudósítónk jelenti: Selyem Lajos gyergyószentmiklósi mészárossegéd kiment a város határába és az ott legelő tehene közül egyet behajtott és azt annak rendje és módja szerint le is vágta és a húst gazdájára, Sándor Ferenc gyergyószentmiklósi mészáros üzletébe szállította. — Azt hazudta gazdájának, hogy a tehenet hitelbe vásárolta és az eladó két hónap múlva jön a pénzéért. A rendőrség kérdőre vonta egy a gazdát, mint a segédjét a tehen eredetéről. — Selyem nem tagadta tettet és átadta a csikszereai ügyészségnek, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

— **CSIKSZEREDA VÁROSA MEGMÉRGEZTETI A KUTYÁKAT, DE ELTAKARITÁSUKRÓL NEM GONDOSKODIK.** Tudósítónk jelenti: Csikszereida interimár bizottsága a vesztettkutya-harapások miatt szigorú ebzárlatot rendelt el, egyben rendeletet adott ki, hogy a szabadon szaladgáló kutyákat meg kell mérgezni. — A rendeletet az illetékesek szigorúan végre is hajtják, csak éppen a döglött kutyák eltakarításáról nem gondoskodnak. — Most előállt az az eset, hogy nem az élő kutyák, hanem a döglöttök által terjesztett bűz szerez kellemetlenséget a járókelőknek.

— **Biri néni szakácskönyve a legjobb** — ezt tanúsítja legalább 15000 asszony. Csak ezt fogadja el! Ára kemény felvászonkötésben 150 lej. Kapható mindenütt. Kiadta a Brassói Lapok Könyvosztálya.

— **FELFÜGGESZTETTÉK A CSIKKARCFALVI PÓSTAMESTERT.** Tudósítónk jelenti: Mezei Imre csikkarcfalvi póstamester ellen jelentést ment, hogy hivatalában súlyosabb természetű szabálytalanságok fordulnak elő. A hivatalos vizsgálat váratlanul érkezett és sikksasztásan, valamint okirathamisításon kapta rajta a póstamestert. Mezeit felfüggesztették s megtették ellene a bünvádi följelentést is.

— **ISMERETLEN HOLTTEST A SCHULLEREN.** A brassói ügyészség jelentette, hogy a Schulleren, dr. Suciu Sibianu villája közelében, egy, már oszlának indult férfi hulláját találták meg a kirándulók Bizottság szállt ki, hogy a borzalmas lelet személyazonosságát, esetleg a halál körülményeit megállapítsák.

— **AZ ALSÓRÁKOSI IFJUSÁG** 1951. évi augusztus hó 16-án, vasárnap, a birtokossági nagyteremben, Nyíró József közreműködésével, táncal egybekötött másoros estélyt rendez.

BRILA:

Buza exportra 81—82 kg.-os prémiával 29.500 lej vagononként. Ó-buza 79—80 kg.-os ugyancsak exportra és prémiával 28.500. Ó-buza 77—78 kg.-os 26.500, Ó-buza harmadrendű 25.500 lej vagononként prémiával együtt. Rozs 71—72 kg.-os 19 ezer, árpa 18.500—19.000 lej. Zab 24 ezer, tengeri 19 ezer, bab 37 ezer lej vagononként.

KONSTANCA:

Árpa 22—22.500, tengeri 24 ezer, bab 42 ezer lej vagononként.

Erdélyi árak, brassói piac:

Buza 80 kg.-os 2—3 százalékos keverés 345—350 lej. Buza 78 kg.-os 4 százalékos rozssal 350—355 lej, 76—77 kg. 7—8 százalékos rozssal 310 lej, 75—76 kg.-os 10—12 százalékos rozssal 300 lej. Rozs 70—71 kg. 240 lej. Tengeri 240 lej, Takarmányárpa 235 lej. Fehérbab 440 lej.

A buza- és tengeriáraknál szombat óta, a külföldi szilárdúságra nálunk is kevés szilárdulás van. A cséplés a Barcaságban megkezdődött. A sörárpa, ennek a vidéknek főterménye, közepesen kiadós, minőségileg, a sok eső miatt, kívánivalót hagy hátra.

★ **MIT TEGYEK,** mit ne tegyek, ha szép akarok lenni, címen könyv jelent meg dr. Mezei Károly budapesti kozmetikus-bőrorvos tollából. A könyv részletesen foglalkozik egy a nő, mint a férfi kozmetikájáról. Ára 88 lej, kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. (Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt előre beküldeni, mert az utánvételes kiküldés nagyon megdrágítja a könyvet.)

— **KAROLY KIRÁLY MAROSVÁSÁRHELYEN.** Tudósítónk jelenti: Folyó hó 16-án rendezte a Marosvásárhelyi Sport Egyesület országos uszóversenyt, amelynek a jelentőségét emeli az a körülmény, hogy Károly király, — aki a verseny legmagasabb védnökségét is elvállalta, — kilátásba helyezte, hogy a versenyen személyesen is meg fog jelenni.

— **HA A KORMÁNY NEM ENGED, AUGUSZTUS 19-ÉN UJRA FELLANGOL A PÉKHARC.** Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi pékiparosok vasárnap délelőtt népes gyűlést tartottak, amelyen egyhangulag elhatározták, hogy a kormány által megállapított 6 és 7 lejes kenyérrákat ideiglenesen tudomást veszik, ugyanakkor azonban kimondták, hogy amennyiben a bejelentett kormányválasz, amelyet augusztus 19-ig kell, hogy megkapjanak, nem lesz kielégítő, akkor azonnal sztrájkba lépnek s üzemüket a hatóságok rendelkezésére bocsátják.

— **A MAGYAR PÁRT ERELYES INTERVENCIÓJÁT KÉRIK A TOVÁBBSZOLGÁLÓ VOLT ALTISZTEK.** Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi továbbszolgáló volt osztrák —magyar altisztek, akik tudvalevőleg minden nyugdíj nélkül, a legnagyobb nélkülözések között élnek, terjedelmes memorandumot nyújtottak be gróf Bethlen Györgyhöz, az Országos Magyarpart elnökéhez, amelyben megrázó szavakkal mutatnak rá tarthatatlan helyzetükre és arra kéri a Magyarpartot, hogy indíton a kormánytól erélyes akciót az érdekiükben.

★ **ELVESZETT** szombaton Brassóban egy platina-mellű, 10 cm. hosszú, 7—8 nagyobb briliánssal, közben kiskövekkel. Családi emléklőről lévén szó, szép jutalomban részesül a nyomravezető, vagy aki visszajuttatja tulajdonosának: Popp Căuș, Kolostor-utca 3.

— **NEM TARTOZTATTÁK LE A NAGYVÁRADAI EGYESÜLT LIKÓRGYÁR IGAZGATÓJÁT.** Nagyváradról jelenti: Közöltük, hogy az aradi feketeszesz-üggyel kapcsolatban kiballagtatták Varga Antalt, a nagyváradai Egyesült Likórgyár igazgatóját. Értesülésünk szerint Vargát nem tartóztatták le, hanem kihallgatása és Grósz Mórral történt szembesítése után elbocsátották az ügyészség épületéből.

— **A porosz népszavazás hivatalos eredménye.** Újabb jelentés szerint a Hitler-kommunista szövételkezés a szükséges 50 százalékból csak 36,9 százalékot tudott megszerezni. Számszerint szükség lett volna a birodalmi gyűlés feloszlatásához 13 millió 449 ezer 500 szavazatra, ehelyett azonban csak 9 millió 739 ezer 382 szavazatot kapott.

— **KANTOR-IANITÓT** keres a szilágysomlyói református egyházközség. Ének- és zenekarvezetőként előnyben részesülnek érdeklődők forduljanak a lelkesi hivatalhoz, Simleu Silvaniei, jud. Sălaj.

— **BETÖRTEK A BRASSÓI HUSCSARNOKBA.** Az éjszaka folyamán ismeretlen egyének behatoltak a brassói huscsarnokba, ahonnan Orghidan Costantin mészárszékéből mintegy hatezer lej értékű szalonnát loptak el. A nyomozás megindult.

Vers a rimhez

Mint a tücsök kedvére cincog,
Bár kedvén tul teltére nincs ok.
Nekem ma kedvem szottyant ime
Egy pár ölembe pottyant rimre.
Ne szöld le ezt a dalt gorombán,
Mit kedvem tisztá, halk dorombján
Csak könnyedén dudolva dongok,
Napom egyhangu volt, A gondok
A megszokottak: csendes kénytelenség,
A legkopottabb, rendes fénytelenység.
De most a ház szépen nyugodni tért,
S egy lusta láz, én nem tudom miért,
Fülembé játszó rimekért eseng,
Tréfának látszó mímelésre cseng
Egy-egy sorvég, s kacéran lengve járja
Táncát, mint két acélos penge párja.

Ó rim, te páros kék szítakötő!
Kis him, te bájos kép, kit a szökő
Nőstény villana vár az önfeledt
Versnek taván, sugárözön felett.
Ó rim, szivárványszín orosz balettem,
Melyben nászukról álmodozva ketten
Csak szállnak, míg a függöny-pillanatban
Az összecsendülés illó csókja csattan.
Ó rim te elms vigjátéki kettes!
A bonpiván szól s vig kérdőjelet tesz,
És válaszul reá a másik sorban
Szubrettesen bájos, vásott humor van,
Ó rim, ó rim, páros szavak szerelme,
Ha téged nem, kedvem kit ünnepeim?

A szó nekem mesés virágom,
Sötétben enyhe mécsvilágom,
Játékom, átkom, gyönyögom, kényem,
Tálmányom, szívem, könnyem, fényem,
A szó nekem, mint édes gyermekem,
Őket virágos réten kergetem
S ha egy-egy párnak kettes kedve
Egymáshoz árad kedveskedve,
S őket pajkos csók végén kapjuk,
Hogyne öröndenék én: apjuk?

A hajnal már ütközni kezd.
Almos kutyám úgy közli ezt.
Hogy orrával megböki lábam.
Unalmas ez már neki, látom.

Hát jó. A költő vén gitárját
Lerakja. Nemsoká kitarják
Az álom ajtaját a percek.
A cigaretta játszva serceg,
Ahogy kioltom. Még megerzem,
De már nem eszmélvén egészen,
Füstjének szálló, mély szagát...
Jó éjszakát, jó éjszakát.

HARSANYI ZSOLT.

★ **HÁZASSÁG.** Fructher Mancsi és Feiler Pál augusztus 9-én Brassóban házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

★ **ÜZENET AZ ANYÁKNAK,** szülőknak, pedagógusoknak érdeklődésére joggal számot tartó nagyjelentőségű, értékes munka, mely a nevelés kérdéseinek égető fontosságú problémáit tárgyalja. Ezen mű három kis kötetből áll. Minden kötet befejezett egész és külön-külön is kapható. Az első rész tárgyalja a terheségek idejét, a kis gyermeknevelést, csecsemőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A második rész az óvodás korról és az első iskolai évekről foglalkozik, ára 120 lej. A harmadik rész pedig a nevelés szempontjából legnehezebb kornak, a serdülés és az érettség korának a problémáit világítja meg. Ára 150 lej. Ezen könyvek megírásával dr. Stelke bécsi egyetemi tanár uttörő munkát végzett. Ezen kötetek külön-külön is megrendelhetők. A három kötetet egyszerre véve, 340 lejért franco szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya.

— **ESZMÉLETLENUL ÉRKEZETT MEG EGY „POTYAUTAS” BUKARESTBE.** Bukarestből jelenti: A Buzău—Bukarest között közlekedő vonat egyik harmadosztályú vagonjának tetején, Chitila állomáson egy eszméletlen állapotban heverő katonát fedeztek fel, akinek jobb halántékán hatalmas szorított seb tátongott. A zsebében talált igazolványból megállapították, hogy a katonát Doabre Scare-nek hívják és a 21. gyalogezredben teljesít szolgálatot. Bukarestben, a pályaudvar mentőállomásán gondozásba vették a szerencsétlenül járt közlegényt, aki rövidesen eszméletre tért és elmondta, hogy szabadságon volt s minthogy nem maradt pénze, kénytelen volt „potyautasként” utazni, s mikor a vonat tetején térdelva elhelyezkedett, egy hid korlátja megsebezte a fejét. A katonát meglehetősen súlyos állapotban a katonai kórházba szállították.

— **EGY FIATAL LEÁNY A BUKARESTI GYORSVONAT ALÁ VETETTE MAGÁT.** Bukarestből jelenti: Néhány perccel azután, hogy a galaci pályaudvarról a gyors Bukarest felé elindult, az egyik kilométerkönel egy fiatal leány vetette magát a mozdony kerekei alá. A helyszínrre kiszállt hatóság a borzalmasan összeroncsolt holttest mellett egy retikülben fényképes személyazonossági igazolványt talált, amelyből megállapították, hogy az öngyilkos leánynak Dorina Brinn a neve és 19 éves.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-neca 1. S z g

JÖN!!! LILIAN HARWEY és WILLY FRITSCH JÖN!!!
ASTRA MOZGÓ BRASSÓ.

Jó cipőnek —
Jó cipőpaszta!
És a Pyram Paszta!

Ira: Baklay Ervin

Mejszúr — India leghaladottabb állama

— Epe- és májbetegségeknél, epekő és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József keserűvizet” a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivóvízkúra kiütően hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Belehalt a sajátmagán végrehajtott műtétbe. Bánsági tudósítónk jelenti: Borzalmas kínok között halt meg Gátalja bánsági községben egy 22 éves viruló, fiatal leány, Kolozsi Veronka. A tragikus véget ért leány szerelmi viszonyt folytatott egy falubeli fiatal emberrel és a viszonynak csakhamar következményei mutatkoztak. A megtevédt leány, hogy a szegényt és a következményeket elkerülje, falubeli javasasszonyok tanácsára tiltott műtétet akart önmagán végrehajtani, amibe azonban néhány nap alatt belepusztult. A tragikus esetről kifolyólag a hatóságok a vizsgálatot megindították.

— AMI ÖTVENSZER MÉRGESEBB A SZTRICHNINNÉL. A délafrikai állami laboratórium egy vegyész új mérget fedezett fel, amelynek adenin nevet adott. Ennek a mérgeknek a hatása ötezerszer erősebb a sztrichninnél. Egy milligramm töredéke megöli az embert. A mérgek, amely egy kis husos növényben fordul elő, annál veszélyesebb, mert a szervezetben nem marad semmi nyom.

— BÉKAVERSENY AMERIKÁBAN. A békák versenyjártása régi népmulatság volt Északamerikában. Ilyen verseny volt nemrég a kaliforniai Angels Campban is, huszezer néző jelenlétében. Lelkesen biztatták a versenyt 150 résztvevőjét és amikor egy stockholmi béka három és fél méteres ugrásával győzött, a férfiak hatalmas lövöldözéssel, a nők és a gyermekek színni nem akaró diadalkiáltással üdvözölték. A nyertes béka favoritja volt a versenyeknek 1928. óta, amikor szintén elnyerte a pálmát. Azóta azonban nagyon elmaradt és így a mostani verseny favoritja egy kingstoni béka volt. Ez az utóbbi azonban most kiábrándította a híveit, mert csak 2.6 méter magasat tudott ugrani.

— A városi és megyei interim bizottságok kinevezésénél teljesen mellőzték a lugosi és szörényi magyarságot. Lugosi tudósítónk jelenti: Kinos meglepetést és óriási elégedetlenséget kelteit lugoson és Szörény-megyében a nagyszámú magyarság körében a kormány magyar-ellenes magatartása, amely a városi és megyei tanácsok feloszlata, illetve az interim megyei és városi tanácsok kinevezése során megnyilvánult. Lugoson, ahol a város összlakosságának több mint hatvan százalékát alkotják a kisebbségek, akik között a város magyarságának létszáma a kisebbségi létszámnak csaknem fele, a napokban hozták nyilvánosságra a kormány által kinevezett interim városi bizottság tagjainak névsorát, amelyben csupán egyetlenegy német kisebbségi tag van, de a nagyszámú magyarság egyetlenegy taggal sincs képviselve. A magyarság e sérelem orvoslását a megyei interim bizottság kinevezése során várta és remélte s annál kínosabb volt a meglepetése, hogy tegnap kinevezett megyei interim bizottság összeállításánál a megyei magyarságot a kormány újból teljesen mellőzte. Míg a német kisebbség a megyei interim bizottságban újból képviselthez jutott, egyetlenegy taggal, addig a magyarságot a létszáma arányának megfelelő képvisellettől a megyei bizottság kinevezésénél is elűzték. A kormány magyar kisebbségellenes magatartása, a városi és megyei magyarság bántó mellőzése a magyar társadalom körében igen élénk visszhangot keltett és rendkívül nagy elégedetlenséget okozott az egész megye területén.

— AZ „ERDÉLYI FIATALOK”. A romániai magyar főiskolások és a romániai egész új magyar nemzedék egyetlen független folyóirata, az Erdélyi Fiatalok, teljes erővel igyekszik a figyelmet ráterelni az erdélyi magyarság életének alapjára, a falura. Ez évfolyam május-juniusi számát teljesen a falu-problémának szenteli. E szám hirdeti meg a lap második falu-tanulmány pályázatát, a következő tételekre: I. A falu gazdasági nehézségei és lehetőségei. II. A falu lakóinak városba vándorlása. III. A népművészetek és a háziipar gazdasági vonatkozásai. IV. Vegyes néprajzi területeken együttdélő népek viszonya és kölcsönhatásai. V. A falu életfelfogása és gondolatvilága. Határidő 1931. október 15. déli 12 óra. Pályadíjak, valamennyi tételnél — külön 1500 lej I. díj és 750 lej II. díj. — Az Erdélyi Fiatalok előfizetési ára: főiskolásoknak egy évre 100, másoknak 200 lej. Ugy a lapra, mint a falu-füzetekre szóló előfizetések és megrendelések a kiadóhivatalba, (Cluj-Kolozsvár, Str. I. Maniu 8. sz.) küldendők.

* JOGOS ÖNVÉDELEM, ha Schneider Józsa írásszakértő grafológiai íráselemzése által megismeri hozzátartozói, jövődöbelje, illetétsége, alkalmazottja, stb. karakterét. — Analízis 60, 100 és 150 lejért. Brassó, Str. Brutarilor 4.

Mysore (India). Aki sokat utazik Indiában, megszokja a nagy távolságokat. Hiszen ez a kontinens — mert kontinens, nem ország — akkora, mint egész Európa Oroszországgal együtt. És nem egyszer kell a vándornak egyhuzamban oly hosszú utakat megtennie, mintha például Párisból Budapestre, vagy Stockholmból Rómába sietne, megállás nélkül. Volna ugyan érdekes, megnézni a hely utközben is, — de hát Indiának minden látnivalóját végignézni tíz esztendő sem lenne elég! Hiszen én három év alatt az Indiai Impérium területén körülbelül száz fontos és jellemző helyet látogattam meg — és ez szép eredmény, aminőre kevés nyugati ember mutathat rá —, de mégis, hol marad egész India megszállhatatlan városainak, és műemlékeinek, falvainak, pusztaságainak, hegyvidékeinek, folyóinak összességétől? De legelőbb bejártam India minden részének karakterisztikus, fontos táját — s mint ahogy meglehetősen fogalmat alkothat magának pl. a Magyar Alföldről az, aki járt Debrecenben, a Hortobágyon, Szedgeden, a Kunságban és sok szétszórt tanúnyémelyikén, — ugy én is nyugodtan állíthatom, hogy minden indiai tartomány vagy ország karakterén, speciális mivoltát megismertem.

India tanulmányozásában külön fejezetet képviselnek az úgynevezett „bennszülött-államok” (Native States), India közel háromszázhuszmilliónyi népességének majdnem egynegyedrészében ezekben a többé-kevésbé önálló államokban él, de ezek területe az egész Impérium területének több mint egyharmadát teszi. Amiből látható, hogy a bennszülött-államok ismerete nélkül a tanulmányozónak nem lehet megközelítően világos fogalma sem India életéről.

De minden ilyen államot végigjárni szintén a lehetetlenséggel volna határos. Több fejedelemség van, amelyek némelyike akkora, mint egy közepes európai állam, némelyikük azonban nem nagyobb egy átlagos magyarországi földbirtoknál. Elég tehát, ha az ember bejárja a jelentősebbeket és egy párat a kisebbek közül India minden vidékén, hogy fogalmat alkotasson magának róla.

Az indiai fejedelmek (maharádzsák, uralkodó ráádzsák és navákok) az Indiai Császárság hűbéresei. Nem köthetnek szövetségeket, egységeket idegen hatalmakkal, államaik belügye és hadereje pedig a Birodalom közvetlen fejedele, az Alkirálynak, azaz az általa kinevezett rezidens-eknek, vagy politikai ügyvivőknek ellenőrzése alatt áll. Az annak idején a központi hatalommal kötött megegyezések szerint némelyik állam meglehetősen önállósággal rendelkezik, míg másokban — főleg a kisebbek közt — az uralkodónak alig van több joga, mint egy hitbizományi birtok tulajdonosának.

A nagy államok közt első helyen szerepel a hajderábádi Nizám orszaga, de inkább csak területének nagyságánál fogva. Államéleti és fejlettségi szempontból

kétségtelenül Majszur (Mysore) vezet.

Majszur Dél-Indiában terül el, körülbelül egy magasságban Madrásszal. Siklás és dombvidékek váltakoznak benne, földje termékeny, éghajlati viszonyai kitűnőek. És azon kevés fejedelemségek közé tartozik, amelyeknek modern törvényhozó gyűlése van. Szóval a nép Majszurban nagyobb mértékben vehet részt az állam ügyeinek intézésében és ellenőrzésében, mint az a többi indiai államban lehetséges.

Amint a vonat, átrobogva a maráthák földjén, Majszur felé közeledik, a tájkép is megváltozik. A növényvilág változatosabb és dúsabb, mint a távolabbi Északvidékein, a föld kevésbé homokos; itt vöröses márga és majdnem fekete humusz ad gazdagabb termést. A falyak csinosabbak, rendezesebbek, mint Hindusz-tában; a szegényes, tapasztott agyagvaskók helyett cseréppel fűdött vályogházak, sőt a hegyes vidékeken köcsületek hirdetik a népesség jobb módját. S ami a legkellemesebb újdonság: a földműves nép vagy a városok közsorsu lakói sokkal tisztább, gondozottabb külsejűek, mint akár a pandzsábiak, hindusz-tániak, vagy Rádzsputána-beliek. Itt még alig honosodott meg az indiai nagy városok s az északi fajak kétségbeesítően förtelmes keverékviselete; a tulnyomóan hindu déliindiaiak mai napig is az ősi dhóti-hoz ragaszkodnak, míg a nők a festői szári klasszikus redőibe burkolóznak. Hanem típusra bizony nem vetekehetnek Hindusz-tán, vagy pláne Pandzsáb vagy Kusmir népeivel; sőtéltarna, sokszor már csaknem néger-fekete a testiük, arcvonásaik pedig durvák, csufak. Itt a délen a hinduság nem árja-származású, a dravida őslakók leszármazottjainak hazája ez. De jóindulatú, fogékony lelkű, értelmes nép, amely még haladásra is nagyobb mértékben képes a legtöbb északindiai fajcsoportnál: mint az már abból is kitűnik, hogy Gándhi társadalmi és vallási reformjai termékenyebben gyökereket vertek a dravida hinduk közt, mint bárhol másutt Indiában.

Új behatásokra fogékonyabb mentalitásukat jellemzi az is, hogy a kereszténység itt a délen mutathatja fel térítő munkájának legértékesebb eredményeit. Nagy bennszülött katolikus egyházközségek alakultak egész Dél-Indiában és — jóllehet eddig inkább csak az elnyomott kasztokból gyarapították híveik számát — a kereszténység térszerése nagy jövővel bízik a tájakon. Észak-India után, ahol bizony a keresztény indus meglehetősen ritka, egészen különös, meglepő látvány volt számomra a sok-sok kis falusi temető, fakerasztes sírhalmakkal, vagy egy-egy félméternél drávidek, amint ajtatosan keresztet vet a fesület előtt.

S hogy a déliindiai bennszülött keresztények hasznos, értékes munkái a közönségnek, azt nemcsak a közbecsülés igazolja, hanem az is, hogy a majszuri Maharádzsa — bár hitűl meggyőződéses hindu —, készséggel támogatja őket.

— EGY TYUK ÉVENTE 358 TOJÁST TOJT. Kanadában most nyerte el a Lady Victorine nevű tyúk a világbajnokságot, amennyiben 365 egymásra következő napon 358 tojással örvendeztet meg a világot. Egy tyuknak évi átlagos hozadékát eddig 100 tojásra becsülték a Lady Victorine Baker egyetemi tanárnak a tenyésztése. Az ő rekordja nem hivatalos, mert nem a kormány ellenőrzése alatt jött létre. De, minthogy az illető egyetem tanárai figyeltek a rekord hibátlanságára, nincs kétség, hogy mind a 358 tojáértől a tyuktól származik. A hivatalosan elismert világbajnok egy másik tyúk, amely mostani teljesítményével csak egy tojással maradt Victorine mögött. A versenyben külön rekordot állított fel egy harmadik tyúk, amely 120 téli napon 12 tojást tojt.

— Vonatkisiklás a pálya elhanyagoltsága miatt. Oravicabányai tudósítónk jelentése: Kevés híjján katasztrófális vonatkisiklás történt Doklin és Királyhegy vasúti állomások között, ahol a Resicza felé haladó személyvonat egyik kocsija kisiklott és felborult. A kisiklást, amely az utasok között nagy pánikot okozott és az egész szerelvényt katasztrófvá val fenyegette, a vonat személyzete csak akkor vette észre, mikor a felborult kocsi már több száz méternyi területen végighurcolta a szerelvényt. Emberéletben szerencsére nem esett kár, de a kisiklott kocsi a pályát több száz méteres szakaszon súlyosan megrongálta, úgy, hogy a forgalom lebonyolítása csak átszállással volt lehetséges. A vasút kára jelentékeny, amelyet a bevezetett vizsgálat megállapítása szerint a pálya rendkívüli elhanyagoltsága okozott.

— KÍSÉRLET A REKORDÖRÜLET KORLATOZÁSÁRA. Amerika a szülőhazája a rekordáncnak, a rekordéveszések rekord időn át a fán-ülésnek, vagy egy gyári kürtön való trónolásnak. Most máig odáig fajult ez az örület, hogy szükségesnek tartanak törvényhozási intézkedéseket a rekordláz ellen. Texas államban most hoztak törvényt, amely az említt rekordok időtartamát maximálisan 24 órára korlátozza. Ezt a törvényt egy szerencsétlen eset tette szükségessé: egy tízennegy éves iskolagyerek, aki egy társának a rekordját ülti akarta a fán való guggolás harmadik helében eljuttatni a földre zuhant és meghalt.

— UDVARHELYMEGYEI HIREK. Tudósítónk jelenti: Nagy és általános részvétellel ültették el Kisbácban Benedek Gábor nyolcgyermek, Benedek Elek testvérpárját, a 6-éves gyermek, 21 unoka és 22-dédunoka gyászol. — A megye területéről a következő magyar állampolgárokat tiltották ki újabban: Pék István, Papp Zsolt, Andre, Kun Béla, Ferenczy Julia és Ilona, Buja Irén, Vörösvári Ilona, Kentár Vince, Csucci Etelka, Keresztély Dénes, Mihály György, Barthos János, Bálint Ferenc, Nagy Fábán, Fülöp Lajos, Székely Miklós, Lőrinczi Márton és Hadnagy Annát. — Az alábbi állami tanítók részesültek 1000—1500 leji pénzjutalomban: Kovács Z., Botes J., Ambrus Z., Mohanu A., Asztalos F., Farkas G., Bilciurescu A., Pálfi A., Rother J., Györffi M., Szabó J., Bartalis M., Horváth A., Kinda Gy., Vintilla J. és Sárba J. — Az Orbán Balázs felállítandó síremléke költségeire szíves adományokat fogad el Kiss Sándor unitárius lelkész Székelyudvarhelyen a nemes adományokat hírlapilag nyugtázza a bizottság. — Puhár Gábor és Gyerkes Mihály kezdeményezése és vezetése alatt megalakult az udvarhelymegyei nyugdíjasok egyesülete.

Insectomor-ot elpusztít legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképviselőt és lerakát:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I.

Iskolák Egyesületek

— A BRASSÓI REF. LEÁNYGIMNÁZIUM mint értesülünk, megkapta végleges nyilvánossági jogát. Tanulóinak az állami iskolákéval teljesen egyenrangú, államérvényes bizonyítványt ad, mely minden külföldi utazásra nélkül bármelyik iskolában való továbbtanulásra jogosít és melyet elhelyezkedésnél ugy az állam, mint minden hatóság elfogad. A minisztérium határozata, mellyel ennek a kiváló iskolának a nyilvánossági jogot megadta, a legszelebb körökben nagy megnyugvást kelt.

— A SZÉKELYKERESZTURI UNITÁRIUS FÖGIMNÁZIUM igazgatósága pályázatot hirdet egy román nyelvi és román történelmi tanszékre: továbbá egy francia nyelvi tanszékre. Pályázóknak legalább licenciat kell bírniok. Fizetés állami norma szerint. Okmányokkal felszerelt pályázatok augusztus 25-ig a főgimnázium igazgatóságához adandók be.

— A SZÉKELYKERESZTURI UNITÁRIUS FÖGIMNÁZIUM az 1931—32. iskolai évben ismét teljes főgimnázium fog működni. Beiratkozások augusztus 25—31-ig. Az iskolai évi ünnepélyes megnyitása szeptember 1-én lesz. A javító vizsgák szeptember 1. 2 napján. Azok a tanulók, akik a harmadik gimnáziumi osztályt sikerrel elvégezték, felvételi vizsgára nélkül beiratkoznak a IV. osztályba. Az V., VI., VII. osztályok a múlt évi tanterv szerint működnek.

A gyergyóalfalui pokol gép, amely sok sötétségre rávilágít

Dr. Barabás János és dr. Avéd János élethalálharca

Csikszereda, augusztus 10.

Lapunk legutóbbi számában röviden beszámoltunk arról, hogy a csikszeredai törvényszék vizsgálóbírója indokoltan találta Barabás János dr. gyergyóalfalui ügyvéd letartóztatását.

A vizsgálóbíró döntés indokolása az, hogy egyre inkább bizonyítottnak látszik az a lappangó gyanu, amely szerint az Avéd János ügyvéd ellen elkövetett emlékezetes bombamerénylet értelmi szerzője ő volt, ő bércite fel 199 ezer lejcs vérdíjjal Pál Dénest és Ambrus Lajost, végzetes tettük elkövetésére.

A vádtanács a vizsgálóbíró végzését jóváhagyta és ezzel a gyergyóalfalui bombamerénylet ügye kinőtt a mindennapi bűnügyek sorából.

A vád szerint az egyik ügyvéd valóságos bandát szervezett meg a másik ellen, mert szabadulni akart tekintélyesebb és jobban kereső riválisától.

Kenyéririgység, vagy talán ennél sokkal súlyosabb indulatok játszottak szerepet ebben a megdöbbentő, szinte hihetetlen bűnügyben? Ez a kérdés eldől majd akkor, ha a vád teljességében, minden apró mellékkörülményeivel tisztázódni fog. A letartóztatás már többet tételez föl, mint gyanút. A letartóztatás vád. De még nem ítélet. Barabás ügyvéd még tisztázhatja magát. Kiderülhet még az is, hogy tulajdonképpen újabb ügyvédelni merényletről van szó. Avédot sikerült eltenni a láb alól s most a másik ügyvédet is, aki Avédnak ugyan ellensége, haragosa, irigye volt, de csak azért, mert ugyanazokkal az eszközökkel dolgozott, mint ő, — most ezt a második ügyvédet is megpróbálják félreállítani az utból.

Erről is lehet szó. De akár így van, akár úgy, ez a bűnügy rendkívüli érdekességeket és tanulságokat hordoz magában. Mikor a merénylet megtörtént, az a társadalmi réteg, amely Avédot közel érezte magához, inkább arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem népitéletről, hanem közönséges büntényről van szó. Most, amikor a felbujtás borzalmas vádjá egy másik ügyvéd nyaka köré fonja a hurkot, ugyanazon társadalmi osztály hajlandóbb elfogadni azt az eshetőséget, hogy a nép között igen erőteljes ügyvédelles hangulat fejlődött ki és ez teremtette meg először a bombamerényletet, most pedig a másik ügyvéd ellemi „merényletet”, amely az elsőnél is rosszabb, mert erkölcsileg teszi tönkre az áldozatot.

Milyen élet lehetett Gyergyóalfaluban, ahol ezek a bűnök megfogantak? Barabás János letartóztatását sok tanu kihallgatása előzte meg. A vizsgálóbíró előtt is hihetetlennek látszott a gyanu jogosága, nem adott hitelt a bombavevők első vallomásának. De aztán jöttek a tanuk. Akadt olyan is, akit a bíróság meg se idézett, mégis jelentkezett. Ungváry András fakereskedő volt ez, aki maga is tevékeny részt vett mindig a szerencsétlen falu életében. És ez az Ungváry András olyan dolgokat mondott el a bíróság előtt, amelyek sok mindent érthetővé tesznek. Többek között: Barabás János volt a közbirtokosság ügyésze. És

ez a Barabás János titokban felszólította őt, hogy tegyen följelentést a közbirtokosság ellen 3 millió 200 ezer lej adóeltitkolás és 8000 köbméter fa túltermelés miatt.

Ungváry megteszi a feljelentést, a közbirtokosság megrémül és Barabást bizza meg az ügy lehetőség szerinti kedvező elintézésével. Barabás intezkedik. Suba alatt sikerül neki elaltatni az ügyet. Szép keresnek a dolgon, az ügyvéd is, Ungváry is. Valami gyanakvással azonban lehetett a közbirtokossági vezetőségben, mert Barabás most már llenük fordul, följelentést tesz és sikerül is a vezetőséget rövid uton elcsapatnia. Retten-

tő, borzalmas és bonyodalmas harc keletkezik emiatt a falu két része között. Barabás ügyvéd mindenütt ott van, mindenütt keveri a kártyát. Fegyveres merényletet követnek el Lukács Antal földbirtokos ellen.

Tanuballomás szerint Barabás János dr. ügyvéd adott Balázs Ferencnek 500 lej ezért a megfélemlítő akcióért.

Később Weinberger ellen követnek el merényletet. A háttérben itt is Barabás ügyvéd állott.

Hát ezek az ügyek sokmindent érthetővé tesznek. Megmagyarázzák még az Avéd és Barabás közötti nagy gyűlölködés okát is. Ugy Avéd, mint Barabás,

Aki nem bukott el a nyelvvizsgán, azt ledegredálják a vasutnál És, aki nincs megelégedve, az mehet

Csikszereda, augusztus 10.

A Székelyföldön már csak néhány magyar vasutas maradt. A nyelvvizsgák során meglehetősen kirostálták őket s csak azt a néhány magyar vasuti eltszített hagyták benn, akiket a nyelv nemtudása miatt sehogyan sem lehetett elbocsátani, mert még a „Miatyánkot” is tudták románul.

Vannak azonban a vasutnál a nyelvvizsgán kívül más eszközök is. Talán a sikeres nyelvvizsgára jutalomnak számít:

a magyar vasutasokat eddigi beosztásukból kiemelték s a vasuti munkások közé osztották be.

Olyanok, akik 15—20 évi altiszti szolgál-

lattal rendelkeznek, kénytelenek voltak belenyugodni alacsonyító beosztásukba, mert azzal fenyegették meg őket, hogy véglegesen kikerülhetnek a vasuttól.

Az igaztalanul „ledegredált” magyar vasutasok a napokban közközlésen küldték el egyik társukat a kolozsvári üzletvezetőséghez. A kiküldött panaszt tett és igazságot kért. Az üzletvezetőségen azonban azt a választ kapta, hogy a magyar vasutasok örüljenek, hogy egyáltalában szolgálatban lehetnek még.

Elégedjenek meg annyival, amennyit kapnak, eredeti szolgálati beosztásukba nem kerülhetnek vissza, mert magyarok. A kommentár fölösleges!

Sport

Tizennégy egyesület két szériában indul, a nemzeti labdarugóbajnokságban

A temesvári Ripensia és a bukaresti Macabi felvételét is kívánják az erdélyiek. A brassói sportankét eredménye

Brassó, augusztus 10.

Tegnap zajlott le Brassóban a romániai sportegyesületek konferenciája az olasz rendszerű labdarugó bajnoksági rendszer bevezetése ügyében. Az anketon a labdarugó szövetség vezértitkárán dr. Luchiden kívül a következő egyesületek képviselői vettek részt: Bukarestből a Venus, Nagyváradról a NAC és Törekvés, Marosvásárhelyről a Mures, Aradról a Gloria és az AAC, Ploestiből a Prahova. A kolozsvári Universitatea és Romania, valamint a resicai UDR táviratilag jelentették be a hozandó határozatokhoz való hozzájárulásukat.

A határozat értelmében a nemzeti bajnokságot két szériában fogják lejátszani és mindenyik szériában 7 egyesület vesz részt.

Az első szériában Bukarest, Kolozsvár, Nagyvárad és Arad egy-egy csapata, továbbá az UDR, a Prahova és a nagyszebeni HTV indulnak, míg a második szériában Bukares, Kolozsvár, Nagyvárad és Arad egy-egy másik egyesületén kívül a TAC, a Mures és a Brasovia. Ha valamelyik városból két egyesületnek sikerül bejutnia a ligabajnokságok eredménye alapján a nemzeti bajnokságba, sorso-

lással döntenek el, hogy melyik kerül az első és melyik a második szériába.

A mérkőzések után a mindkét széria élére került két egyesület egymással mérkőzik meg Románia országos bajnoki címért.

A két széria utolsó helyezetteje is két mérkőzést játszik egymással a nemzeti bajnokságban való bennmaradásért és a vesztes csapat selejtező mérkőzés nélkül helyet cserél a ligák közötti mérkőzések első helyezettjével, míg a ligamérkőzések második helyezetteje két selejtező mérkőzést játszik a nemzeti bajnokság utolsóelőtti helyezettjével. A liga bajnokságon belül az egyesületek kiesési rendszerrel küzdenek az első és második helyért. A bajnoki küzdelmek súlypontja tehát erre a két helyzetre terelődik át, miután csak az öt ligabajnokság első és második helyezetteje van kilátása arra, hogy bejusson a nemzeti bajnokságba.

A brassói anket határozatairól csütörtökön dönt a bukaresti Labdarugó Szövetség, amelytől az erdélyi egyesületek azt kérték, hogy a temesvári Ripensia és a bukaresti Macabit is vegyék fel a nemzeti bajnokságba.

Magyar—olasz atlétikai verseny

78:64 a magyarok javára

Budapest, augusztus 10.

AZ MTK pályán, 15 ezer néző jelenlétében lejajlott a magyar—olasz atlétikai verseny, amely a magyarok győzelmével végződött. 110 méteres gátfutás: 1. Facelli, 15.1, Kovács

15.3 mp. (országos rekord), 3. Jávor 15.4 mp. 400 méteres síkfutás: 1. Zsitvay 49.3 mp. Súlydobás: 1. Darányi 14.80, erőzrésztes síkfutás: 1. Pugnoli 4 perc 0.58 mp. Magasugrás: 1. Zsufka 380 cm. Ötezres síkfutás: 1.

noha nem voltak kimondottan bankemberek, sokat foglalkoztak kölcsönügyletek lebonyolításával. Az a kíméletlen pénzszerzési vágy, ami hajította mindkettőjüket, nem engedte, hogy eredménytelenül muljanak el a konjunktúra idők. Gyergyóban nem is volt szokatlan az a 30—40 százalék, amit ők kamatként adósaiktól szedtek. Avéd azonban gazdagabb is volt, tekintélyesebb is. Társadalmi téren is élénk tevékenységet fejtett ki, buzgó pártpolitikus volt, népszerűnek tudta és vallotta magát. Mindez természetesen szorosán hozzátartozott „hivatásához”, aminek gerince a pénzszerzés.

Ezt nem tudta nyugodtan elviselni Barabás János. Ügyvédtársa az élet minden vonalán, a pénzszerzés minden formájánál riválisa volt. Ezért ragadtatta nem egyszer ilyen kijelentésekre magát:

— Van dinamit, bomba, bicska! Vessetek fel, vágjátok ki a belül! Meddig tűritek még, hogy a nyakatokon élősködjék és gazdagodjék ez az örmény-cigány?

Nemde, ez is sok mindent megmagyaráz? Többek között megmagyarázza azt is, hogy amennyiben csakugyan van, miért van ügyvédelles hangulat Alfaluban, miért vetnek bombát az emberek esetleg felbujtás nélkül is és miért vádolják felbujtással a másik ügyvédet, aki talán ebben a vádban ártatlan, de nem ártatlan abban, hogy Alfalu ilyen bűnpert termelt a világsajtó számára.

184. Diszkosz: 1. Madarász 48.09 m. Százméteres síkfutás: 1. Maregatti 1.08 mp. Rudugrás: 1. Zsufka 380 cm. Ötezres síkfutás: 1. Kelen 15 perc 25.8 mp. Olimpiai staféta: 1. Olaszország csapata, idő 5 perc 32.8 mp.

Football-eredmények:

POZSONY: Hungária—Makkabea 7:1 (2:0). A Hungária várakozáson felüli győzelmet aratott, ami jó próbagalopp a bécsi WAC mérkőzéshez.

Belföldi eredmények

† BEKE TENNISZKUPA KÖZÉPDÖNTŐ.

JE. Székelyudvarhelyről jelenti tudósítónk Gyönyörű, izgalmas szettekben Székelyudvarhely győzött a nagyot fejlődött, kitünő sepi-szentgyörgyi együttes felett, a következőkben: Neumann (S)—Solymossy (U) 6:2, 5:7, 6:4. Tanna Jucika (S)—Flórián Kikki (U) 9:7, 6:0. Gyönyörű és biztos single, Csiky (U)—Barabás (S) 6:4, 7:5. Dr. Szabó (U)—Künle (S) 6:2 6:3. Flórián (U)—Kopandy (S) 6:4, 6:1. Tanna Jucika, Joós Erzsike (S)—Vass, Flórián (U) 10:8, 5:6, 5:7. Szép kettős. Csiky, Flórián (U)—Künle, Barabás (S) 7:5, 2:6, 7:5. Döntő izgalmas kettős.

SZÉKELYUDVARHELY: MTE—Ivria (Brassó) 0:0. Barátsgós, Biró: Göllner.

BRASSÓ: Brasovia—A. C. F. R. 3:0 (1:0). Brasovia komb.—A. C. F. R. komb. 3:2 (2:1).

Brassói utcai csapatok mérkőzése: Rapid komb.—Kinizsi komb. 2:0 (2:0).

Rapid I.—Kinizsi I. 2:0 (2:0).

A Kinizsi a játék vége előtt 10 perccel megítelt szabadrugás miatt levonult a pályáról.

KOLOZSVAR: Országos uszóversenyt tartottak, melyen három új országos rekordot állítottak fel:

1. 100 m. melluszás: Pártos MSE 1 perc 31.6 mp. 2. 100 m. női melluszás: Ujhelyi Universitatea 1 perc 43.4 mp. 3. 400 m. junior gyorsuszás: Russu Universitatea 6 perc 43.2 mp.

Ezután vízpolómérkőzést tartottak, melyen az Universitatea kettős győzelmet aratott:

9:1 (4:1) arányban győzött a Romania ellen és

5:1 (2:0) arányban a Haggibor ellen.

NAGYVÁRAD: NAC—Bocskai (Debrecen) 2:0 (1:0). A mérkőzést négyezer ember nézte végig, mely mindvégig érdekes és izgalmas volt. A gólokon Kovács és Borbély osztozkodtak.

NAGYSZEZEN: A temesvári Ripensia két mérkőzést játszott, melyeket fölényesen és szép játékkal megnyert.

Szombaton: Ripensia—Soimi 8:1 (5:1). Vasárnap: Ripensia—HTV 8:1 (3:1).

SZILÁGYSOMLYÓ: Szilágysomlyói Sport Club—Szamosújvári Spárta 5:1 (2:0).

Astra (Apolló) Mozgó
BRASSÓ
Hétfőn és kedden fut még a szenzációs sikerű
„HIVJON ÉS JÖVÖK”
éneklo filmpereert
Főszerepben: **WILLY FORST.**
Szerdától:
„DIE PRIVATSEKRÄTERIN”
Főszerepben:
Renate Müller és Felix Bressart.

GENIUS
Kis
LEXIKONA
1615 oldal, 800 képpel és 64 mümelléklettel.
Mélyen leszállított árban kapható
Füzve 200.— lej.
Kötve 250.— lej.
Videki megrendeléseknél még 20 lej küldendő portóra. Megrendelhető a
BRASSÓI LAPOK
Könyvosztályánál.
BRASSÓ.

Huszár Károly és Bangha Béla romániai látogatása

A székelyudvarhelyi országos katolikus nagygyűlés

Székelyudvarhely, augusztus 10.
Szeptember ötödikén kezdődik a székelyudvarhelyi katolikus nagygyűlés, amelyen több külföldi nagyság is részt vesz. Az előadók között szerepel Huszár Károly, volt magyar miniszterelnök, továbbá Bangha Béla jezsuita páter is. A nagygyűlés részletes munkarendje a következő lesz: Szeptember 5: Délelőtt fél 9 órakor „Veni Sancte” ünnepélyes szentmise, tartja Fiedler István Szatmár-nagyváradai püspök. Prédikál dr. Csipak Lajos, csikszerepai régens. 10 órakor a népszövetség közgyűlése: elnöki megnyitót mond Petegh Miklós. Jelentést tesz Sándor Imre. „Az ifjúság szava” címen előad Blédy Géza, továbbá Biró Lajos igazgató: „Népünk és intelligenciánk” címen értekezik. Fél 12 órakor a katolikus akadémia közgyűlése: dr. Némethy Gyula elnöki megnyitója; dr. György Lajos főtitkári beszámolója. Székfoglalót tartanak: dr. Scheffler János (Az egyház joga a gyermekhez) és dr. Czumbel Lajos (A magántulajdon természetjogi korlátai). Délután fél 4 órakor kezdődik a szociális szakosztály gyűlése. Diszelnök dr. Pacha Ágoston temesvári püspök, elnök Balázs Ferenc kanonok. Előadnak a következők: dr. Sulyok István

(Liberálizmus és kollektívizmus), dr. Baráth Béla (Utáncsés és szociális kérdésekben), Csátary Adél (A munkásnő). Utána a „Casti Connubii” tárgyalása. Diszelnök Friedler István püspök. Ügyvezető dr. Lestyén Endre. Előadók lesznek: dr. Paál Árpád (A pápai körlevél és a család), dr. Jakabffy Elemér (Az enciklika). Litánia. Szentbeszédet mond Márton Áron püspöki titkár. Este 9 órakor műsoros estély lesz. Szeptember 6-án, vasárnap: I. Férfiak miséje és szentáldozása a plebánia templomban; végzi Pacha Ágoston püspök. II. A nők miséje és szentáldozása, végzi Friedler István püspök. III. Tábori, ünnepi szentmise, tartja gróf Majláth Gusztáv püspök. Alkalmi prédikációt mond Bangha Béla páter. 11 órakor diszgyűlés. Elnök Majláth püspök. Előadnak Huszár Károly (Róma, vagy Moszkva?), dr. Cifra Kálmán (A kath. tevékenység), Bangha Béla (A sajtó a kath. életvékenységben), dr. Metzger Márton (Az efézusi zsinat), dr. Imecs Károly provinciális (P. szent Antal), befejező beszédet mond P. Trefán Leonárd. Este 6 órakor a főtéren, a Kossuth-utcán ünnepélyes körmenet lesz.

Aldjuk a bankbukásokat...

Irtó: Benito Mussolini
Olaszország miniszterelnöke

(Utánnymás tilos.)

Emberek és nemzetek akkor lépnek közös akciókba, amikor közös szenvedéseik vannak, közös veszélyeik és közös céljaik. Elsőízben vagyunk ma tanui annak a nagy erőfeszítésnek, amelyet a vezető-népek kifejtének, hogy legalább egy időre nyugvópontra hozzák a világot. Tizenhárom éve mult, hogy a történelem eleddig legnagyobb háboruja pusztított az emberiség között. Ezalatt a tizenhárom éve alatt terveket, javaslatokat kovácsoltunk, sőt háborút-megakadályozó szerződéseket is aláírtunk. És, mégis, tovább tart a harcokszűlőds, hadseregek és flották növelése.

Most azonban mintha csakugyan komoly akció készülné a béke megmentésére. Szinte kísértésbe jövünk, hogy áldjuk a legutóbbi bankbukásokat, amelyek megadták a lökést ehhez az akcióhoz. Most már mintha csakugyan éreznénk, hogy rendbe kell hoznunk a házunkat, különben megesszünk bennünket a katonai kiadásaink. A katonai kiadások valószínűleg felfalják nemzeti erőnk feleslegét, amelyre pedig máshol volna szükségünk.

Eppen a világháború előtt javaslatot tettek a svéd akadémiaán, hogy a Nobel-békedíjat II. Vilmos német császárnak adják ki. Ime, egy hajszál választotta el a nemes testületét attól, hogy közneveltségbe fulladjon, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy ugyanebben az időben a legmagasabb fokát érte el a német militarizmus.

A világháború után tényleg megkezdődtek a különböző békeakciók, elsősorban a Népszövetség keretén belül. Ezek azonban inkább csak olyan dicséretes beszédekben merültek ki, gyakorlati értékük nem volt. Csúpan két évvel ezelőtt, amikor kitört az általános gazdasági válság, kezdett a béke utáni vágy konkrét formákat ölteni. Az egyes országok most már nem folytathattak külön nemzeti politikát, érdekeik a nagy krízisben összekapcsolódtak a többi államok érdekeivel.

Legutóbb felkeresett a Venezia-palotában egy amerikai újságíró. Azt mondta nekem:

— Olaszország hajlandó a legkisebb hadsereget tartani, akár csak tizezer embert is. De ne tartson más állam se többet.

Mert a gazdasági válságból már egészen más körülmények között kerülhetünk csak ki, mint ahogyan a világháborúból. Akkor éppen az volt a cél, hogy mindenkinek nagyobb hadiéreje legyen a másiknál. Ezt a mostani harcot azonban csak egyenlő fegyverekkel vívhatjuk meg, még pedig lehetőleg minél kevesebb tényleges fegyverrel.

Itt az ideje, hogy munkába fogjunk. Amerikából már megkaptuk ehhez a nagy impulzust: Hoover javaslatát.

Jól tudjuk, hogy ha Liverpoolban esik a buza ára, akkor Jáva-szigetén tönkremegy a farmer. És ha Londonban a réz ára esik, akkor bezárhatnak az észak- és délamerikai bányák.

Mindannyian összefüggésben vagyunk egymással. Segítsünk egymáson.

Hűsölnek a „kegyelmesek”

Három nyári székhelye van a kormánynak

Bukaresztben fehérbolló a miniszter és a politikus

Bukarest, augusztus 10.

Ha rá gondol az ember, — márpedig a visszatért, újból dühöngő kánikula folyton felveti agyában a kérdést — egészen érthetetlennek találja, hogy a románok ennyire kellemetlen helyet választottak fővárosuknak. Bukaresztnek se hegye, se vize, mert hát a földrajzoknyvekben és iskolai versekben „édesvízinek” nevezett Dambovita-patakot igazán nem lehet komoly, használható víznek minősíteni. Az éghajlat a lehető legszörnyesebb. Minden összehasonlítás arra a konklúzióra vezet, hogy

Bukarest Délkelet-Európa legszerencsétlenebbül fekvő fővárosa

Szituáció szempontjából nemcsak Bécs-csel, Budapesttel, Prágával nem lehet egyszerre említeni, hanem Belgráddal, Szófiával és Aténával sem, amelyek mind előnyösen fekszenek hegy és vízrajzi kivánalmak tekintetében.

Hja, a bojáróknak mindez mellékes volt, hiszen csak átmenetileg tartózkodtak itt s a különösen kellemetlen évado-

kat kellemesebb tájakon töltötték el. A „plébszre” meg régebben olyan keveset sem gondoltak, mint maupnság.

Mert manapság sem mutat valami tulhajtott figyelmet a közönség iránt az a körülmény, hogy — miután lezárták a miniszteriumokat és a fontosabb közintézményeket —

a kormány tagjai csaknem kivétel nélkül „meglőgtak” a főváros palóiban nehezen elbírható hőségéből,

amely nemcsak meteorológiailag, hanem más értelemben is nagy, tekintve a kínos válságot, és bajokat. A polgár, akinek többszörösen is „melege” van, csak irasban juthat nagykeservesen érintkezésbe azokkal, akik az alkotmány szerint érte vannak és „a köz szolgálatára hivatvák”.

A kormány tagjai bezárkóztak önkielégültségük hívős elefántcsont-tornyába s onnan intézkednek, ahogy éppen jön. Közben azonban minél sürebben hitet tesznek a demokrácia, a népuralom mellett.

Mindez azért kívánczozott elmondásra, hogy illusztráljuk az alábbiakat:

Párolgás Bukarestből

Jorga miniszterelnök Valenii de Munte-beli kultur-tuszkulumba vonult vissza, ahol népegyetemén csak professzor akar lenni. A minél ritkább minisztertanácsokra odainvitálja kabinetje tagjait.

Argetoianu pénz- és belügyminiszter Szinájába telepedett s ott tartatja szintén minél gyérebben a kormány gazdasági bizottságának nevezett fiók-minisztertanácsokat. Egyébként szeptemberig nem fogad senkit.

Stefanescu-Amza tábornok, hadügyminiszter, Csehszlovákiában üdül, Ghica külügyminiszter pedig Franciaországban és Svájcban tölti szabadságát.

Cantacuzino munka- és egészségügyi-miniszter is szabadságon van.

A fővárosban csak Ionescu-Sisesti földmívelésügyi és Vasilescu-Carpen ipar- és

kereskedelemügyi miniszterek, valamint az államtitkárok tartózkodnak átmenetileg, de a nyilvánosság minél nagyobb kizárásával.

Minisztert elcsipni Bukarestben ma a szenzációk sorába tartozik.

Ugyanigy elpárologtak a vezető-politikusok is, akiknek persze ehez teljes joguk van, hiszen nincsenek uraikon s bátran üdülhetnek, egyelőre, amíg újra fel nem virrad a pártkormány hajmala.

Maniu tudvalevőleg Badacsonyan kátóskodik, Mironescu, Madgearu, Iunián, nemrégiben mentek külföldre, Popovic, Lupu és Goga Karlsbadban vannak, Averescu marsall meg Kissingenben. Duca maldaresti birtokáról most készül ugyan csak külföldre. Mihalache topoloveni birtokán üdül, ahonnan azonban vezeti párt-

jának a piatra-neamti pótválasztásra való előkészületeit, amit annál könnyebben intézhet most, mert a vakáció elején letette az autóvezetői vizsgát.

Az egyetlen pártvezér, aki egyelőre nem nyaral, George Bratianu, aki a kánikulában is Bukaresztben található.

Ugy látszik, olyan ambíció-hév fűti, hogy nem érzi a hőséget.

Az új rendszer vivmánya: a mozgó-kormány

De, ismételjük, annak, aki nincs kormányon, jussa van a nyaraláshoz. A Jorga-kormány azonban feltűnően korán üdül: alig mult három hónapja, hogy vezeti az ügyeket, s máris fáradt? Vagy kiméli magát a jövőre?

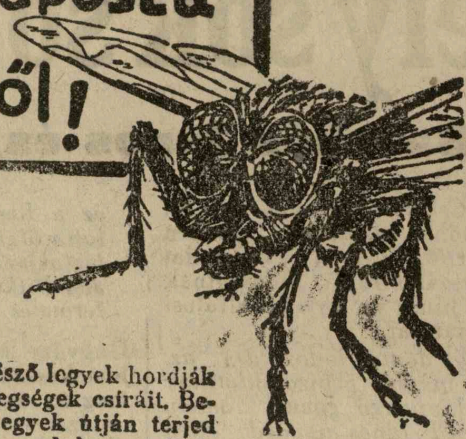
Egy bizonyos: az eddigi kormányok a nyári vakációban is csaknem teljes létszámmal a fővárosban dolgoztak

s viselték a kellemetlen konzekvenciáit is annak, hogy elődeik ilyen kietlen helyre tették az ország központját, meg hogy — uralmon voltak. Az új ritmus kormánya nem törődik a hagyományokkal, tul-teszi magát a naiv szokásokon...

Az egyik fővárosi lap szellemes karrikaturistája ötletesen céloz mindezekre, amikor utazó-kormánynak rajzolja meg a mostani kabinetet. A kormány tagjai a ploesti állomáson találkoznak: egyrésztük éppen különvonaton robog át, míg a többiek a Perronon várakoznak: „A valeni minisztertanácsról jösztek?” — „Nem, megyünk együtt Bukaresztbe?” — „Nem, mi Szinájába tartunk, a gazdasági bizottság ülésére!” — „Na, akkor csak a népnevelési tanács ülésén találkozunk Te-ki-ghiolban!” (a tengerparton).

Valóban, kedélyes egy kormány ez a Jorga-kabinet. Minket, jámbor polgárokat úgy kerülget a kánikula, a gazdasági és más bajok hógutája, mint még soha eddig, — a tekintély emberei pedig hűsölnek. Majd csak lesz valahogy!

Óvakodjunk a légytápostól!

Piszokban tenyésző legyek hordják a halálos betegségek csirait. Bizonyult, hogy legyek útján terjed tifusz, skarlát, gyermek-hasmenés és más életveszélyes betegség. Legyek szárnyain halál juthat otthonunkba. Tüstént öljük meg őket, mielőtt ők ölnek meg minket.

Flit hatására elpusztul légy, szúnyog, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljük a Flit katonával díszített sárga kannát a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utáznatot.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ BRASSÓ

Jön! ? Jön!

Lilian Harvey és Willy Fritsch

Látogassa meg a

Levante-i Mintavásárt BARI-ban (Olaszország)

Nemzetközi Mintavásár 1931. szeptember 6-21. A keleti és balkán-országok legfontosabb mintavására. — Menetdíjkezdmények a vasutakon és hajójáratokon

Felvilágosítást ad: CAMERA ITALIANA de COMERT din ROMANIA Bucuresti. Str. Melodiei 1. és a

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA Bucuresti. Cal. Gri-vitei 128 H. O.

Megérkeztek

az őszi és téli DIVATLAPOK!

Általános női divat:

LEI

Stella - - - - -	95
L'Elegance feminine - - - - -	95
Astra - - - - -	110
Smart - - - - -	130
Juno - - - - -	125
Elite - - - - -	125
Iris - - - - -	135
Grand Revue des Modes - - - - -	140
Revue Parisien - - - - -	140
Star - - - - -	150

Speciális kabát és kosztüm lapok:

Confection Juno - - - - -	125
Manteux et Costumes - - - - -	105
Nouveaux Costumes et Manteaux - - - - -	125
La mode pour Costumes et Manteaux - - - - -	125
Star Manteux et Costumes - - - - -	135
Costumes Manteaux - - - - -	135
Smart London Styles - - - - -	255
Le Tailleur Moderne - - - - -	260

Gyermek divat:

Lyons Knaben Album - - - - -	60
L'Enfant Elegant - - - - -	100
La Mode Infantine - - - - -	130
L'Enfant Juno - - - - -	100
Star L'Enfant - - - - -	90
Jeunesse Parisien - - - - -	180

Fehérnemű:

Lingerie Elégante - - - - -	225
Fentieken kívül a rendes havi szabású mintás divatlapok állandóan kaphatók.	
Record - - - - -	40
Schöne Wienerin - - - - -	40
Párizsi divat - - - - -	40
Póztai rendeléseknél a nagy divatlapoknál portó 20 Lei, a kis lapoknál 5 Lei.	

Brassói Lapok Könyvosztálya

Egészségügyi műszaki vállalat

Fürdőszoba, központi fűtés szellőztetőrendezések. Vízvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett
KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

METALIZÁLÁS (Metallspritzverfahren)

Horganyozás, olmozás, alumínizálás tömegmunkával a szab. metalizáló-dobban (Patent-Metallisiertrommel).

Igen eredményes munka, következő tárgyak tömeges metalizálására: Szegek, szegecskék, anyák, csavarok, alátétlemezek, fittingek, spirálok, láncok stb. Hidegeljárás lévén a méretek és csavarmenetek épségben maradnak.

Kivitel és felvilágosítás a kizárólagos képviselőnél:

Ing. A. JAKOBI & Co. S.A.R.

BUCUREȘTI, Strada Pompiliu Eliade 5. sz. — Metalizálóüzem: Strada Izvor 58. szám alatt. Telefon: 306-72.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

FABUTOR KIARUSÍTÁS. Mielőtt bármilyen butort venne, tekintse meg a Pásztori és Hettmann butorierakatát, Brassó, Kórház-utca 52. 14091

Nagyon jömeneteli vendéglő kerthelyiséggel, szállodával, nagy városban, haláleset miatt eladó, vagy kiadó. Cim 14089 sz. alatt a brassói kiadóban.

Leghorn fajbaromfi-telep 100 fiatal tyukkal, keltetőgép, műanyával, összes felszereléssel, elutazás miatt olcsón eladó. Percz, Brassó, Hosszú-utca 155 14295

Küküllőmenti bor Lei 26.— házhoz 5 literen felül Lei 22.— „Pest” vendéglőben, Brassó, Vasut-utca kapható. 14292

CSEMPEKÁLYHAK olcsón eladók. Atrakciókat vállal: Wetzel, Brassó, Rózsater 16. tel. 655. 14290

Családi ház olcsón eladó. Brassó, Str. Moldova 53. 14286

CSEMEGEFA JSZÓLÓT viszonteladásra minden mennyiségben állandóan szállít Magazin Korányi, Arad. 14284

ELADÓ 1007 m2 nagyságú házhely Brassói gázgyár mellett, (amelyiken „Eladó” tábla el van helyezve) a Szentpéteri uton. Bővebbet Răscianu, Bucuresti 2. Transylvaniei 29. 14287

Allást keres

FOGTECHNIKUS önállóan perfect dolgozik, állást keres. Cim 14245 szám alatt a brassói kiadóban.

Allást nyer

Pescaru hentesüzlet, Bukarest, keres elárusítót, ki egyben perfect levelező. Érdeklődni Str. Doamnei No. 7. 14256

ALLANDÓ BIZTOS KERESÉST! Garanciaképes, jömegelemes részleteladásban jártas üzletszerzőket magas jutálékkal keres komplett dus kollekcióval és nagy raktárral rendelkező textil részletüzlet. Erdély területén nagy ismerettséggel bírók előnyben. ARANK e szakmában versenyen kívül. Ajánlatok eddigi működés megjelölésével: Textilunió Brasov, Katalin-utca 8 címre küldendők. 14225

Konfekció munkára varrólányokat felveszek. Jelentkezni: Brassó, General Prezan 21. (Kőbánya-utca). 14296

HELYIKÉPVISELŐT keresünk Brassó és környékére. — Ajánlatokat „Harisnyagyár” jellegre Rudolf Mosse hirdetőirodába, Oradea, Str. Alexandri. 14288

HIRNEVES külföldi gyár képviselőket keres Kolozs-, Beszterce-Naszód, Szilágy-, Maramaros és Szatmár megyék részére magánvők rendeléseinek átvételére, női konfekciós szakmában. Ajánlatokat kér Indig Gábor, Oradea, Poincaré 7. 14287

Lakás

2 SZOBA parketirozva csempékályhakkal, a nagyobbik utca felé, vízvezetékkel, 1931 szeptember 1-től kiadó. Cél szerü orvos, ügyvéd, vagy irodának. Strada Regele Carol 25. Brassó. 14294

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Braşov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1-77 és 82
Bucuresti—Bukarest I, Bulevardul Şchitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363-64

BRASSÓI LAPOK nyomdavállalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félévre 820, évente 1600 lej.

megbízások felvételére és fizetések átvételére tenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piaţa Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dév: Str. S. Barnuţiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubălarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordamaşgye: Szabó Jenő. Címe: Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszombat: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárád: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) — Szatmár- és Maramarosmegyék részére. — Szilágyosnyó: (Helparin Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torja: Str. Regele Ferdinand 25. (Denes József.)

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készségegel szolgálunk.

KOCSIS-féle hulladék-tüzifa

leszállított áron:
nagyszekér 290, kissetékér 190.
BRASSÓ, TELEFON 187.

Olcsó kotta vásárlásunk, szenzáció

10 darab jó kotta 15.- lej,
vidékre 20.- lej.
Brassói Lapok Könyvosztálya.

Keresse fel a

Brassói Lapok Könyvosztályát

Brassó, Kapu-u. 58.

Állandóan raktáron

tartjuk a legjobb szépirodalmi ujdonságokat.

Beszerzünk

megrendelésre bármely nyelven bárhol megjelent könyvet.

Különösen

felszerelt raktárt tartunk az összes műszaki- és különböző szakkönyvekben.

Nagy választék

mindenféle nyelvta-nokban, szótárakban, idegen nyelvek elsajátításához szükséges segédkönyvekben.

Ifjúsági iratokban

Olcsó mesés-könyvekben

óriási választék van. 10-15 éves fiúk és lányok részére

Könyvtárak

részére különösen ajánlatjuk még rövid ideig tartó olcsó könyvakciónkat.

Kérje díjtalan könyv-árjegyzékeinket

Póztai megrendeléseket azonnal elintézzük!